

4 NỮ JET

Roi pơdah gah tởdrong rũng rang lăm tởdrong phả thai hăm trong arih 'nao 'lờng.

Minh wốt phả thai - pơtôch lể minh tởdrong arih 'lờng rỏ minh 'nu hơ'lỗp păng pơm kơ minh 'nu bơngai đrỗ-kăn đểi tởdrong sỡ'ngon! Mả lểi jữ hloh, phả thai jing minh tởdrong jĩ lăm bở'ngol bơngai đrỗ-nglo hăm bơngai đrỗ-kăn.

Pơm liơ wả gơh tởplih tởdrong tởchềng minh 'nu bơngai 'mai phả thai? Pơm liơ wả kơ gơh tởgũm lu bơngai đểi tởdrong truh kơplah sữ oểi anấp? Pơm liơ wả gơh ba ăn tởdrong pơklaih păng tởdrong rơngểi ăn kơ tởdrong rơih glăi 'nâu?

Hla bởar 'nâu gồ tởgũm bởn **hlôh bắt tởdrong phả thai** tởpả 'noh kơ lăm mảt Kră Yang, mớng nữ Kră Yang krao bởn wả **tởgũm** păng **tởl tởwih** gah tởdrong rũng rang lăm tởdrong phả thai, kữm **tởgũm** lu bơngai đrỗ-kăn păng lu hơ'lỗp đởng tởdrong phả thai!

Wả hlôh tởdrong 'nâu, athểi pơih sớp hla bởar nữ 'Bok Kei-Dei păng pinh 4 nữ jet:

- 1) 'Bok Kei-Dei pơma kơ gah tở drong arih kon bơngai, đởng oểi lăm klak mể?
- 2) 'Bok Kei-Dei pơma kơ gah tởdrong pơlôch bơngai, păng phả thai?
- 3) Pơm liơ wả kơ bởn gơh ba tởdrong pũn hiôk lăm tởdrong 'nao 'lờng Kră Yang ăn kơ lu bơngai phả thai noh, wả kơ lu sữ kữm bắt tởdrong 'mêm mơnat Kră Yang păng gơh klaih?
- 4) Kră Yang krao lu bởn wả kơ bởn pơm tởdrong kơ wả găn tởdrong yoch tuh pham? Lu bơngai nai pơm tởdrong 'nâu thoi yơ?

Đởng sỡnă 2011, đểi loi 3 triu bơngai lui Trung Quốc păng lữ hloh kơ 'noh lăm teh đak đểi hỏk păng pơm kơdranh kiở kơ sớp hla bởar 'Bok Kei-Dei wả kơ lữ bơngai hlôh păng ưh pả phả thai, chếp ba tởdrong pơklaih đởng rỏng phả thai. Athểi hỏk iỏk păng pơm kiở bih lu bơngai lui lăm teh đak âu lăm tởdrong tởgũm lu bơngai đểi tởdrong truh rũng rang kơplah oểi anấp - hăm tởdrong arih 'nao 'lờng.

Nữ jet 1: Bok Kễi Dểi pơma kơ gah tở drong arih kon bơngai, đởng oểi lăm klak mể?

Hởdrol hloh, tởdrong hlôh bắt bởn gah tởdrong hơih anoh vả khan bởn bắt tởdrong hơih bởn kảl - păng Kră Yang lắp đon kow tởdrong hơih hloh kơ tởdrong lôch. Đởng rỏng kơ anoh, bởn bắt tởdrong hơih sữ kảl yua vả kơ bởn bắt amêm kơ bơngai nai. Bởn lắng tởdrong Kră Yang hơmet ăn kơ bởn, Sữ ăn kơ bởn đểi kon hơ'lỗp păng hnam đơnỏ vả kơ bởn bắt hỏđăl tởdrong arih minh 'nu bơngai đởng sữ 'nao oểi iể lăm klak mể.

Nữ 'Bok Kei-Deipơma kơ gah tởdrong arih?

1) 'Bok Kei-Deijở tởdrong arih:

- "Yua kơ bơngai bu tở'bỏp lnh, chả 'bôh tởdrong arih." (Tởdrong pơđởk 8:35)
- "Yua kơ lắp Sữ đểch gơh ăn tởdrong arih" (Pơtho Khôi juất 30:20)

2) 'Bok Kei-Deiăn tởdrong arih:

- “Sư chép lăm ti tởdronh arih lu sem brem noh păng kial dui jởhngởm kớ kon bởngai.” (Jop 12:10)

3) ‘Bok Kei-Deimêm tởdronh arih:

- “Kră Yang boih To’ngla wễi bởhngol inh.” (Hởri so 54:4)
- Sư gô pỏklaih tởdronh arih lu bởngai. (Hởri so 72:14)
- Sư gô bởwễi tởdronh arih ih. (Hởri so 121:7)

4) Kră Yang Yêsu Krist, kon ‘Bok Kei-Deijở tởmam gữt gah tởdronh arih:

- Kră Yang Yêsu pỏchrang hỏdah ăn tởdronh arih. (Yô han 8:12)
- Kră Yang Yêsu ăn tởdronh arih păng chỏt hiỏk tỏpả. (Yô han 10:10)
- Kră Yang Yêsu jở tởdronh arih ling lang. (Yô han 3:16)

5) Tởdronh ‘nao ‘lởng Kră Yang Yê su Krist jở tởdronh ‘nao ‘lởng gah tởdronh arih:

- “Lu bởngai ‘Bok Kễi-Dễi rỏih iỏk, lu sư ‘bâu phu pỏm kớ lu sư arih ling-lang.” (II Kỏ-rinh-tỏ 2:16)

Kră Yang ‘mêm tởdronh kớ hloh kớ đỉ đởng lăm tởdronh pỏjing?

Tởdronh ‘lởng rỏ hloh lăm tởdronh ‘Bok Kei-Dei pỏjing ‘noh jở pỏjing **kon bởngai**.

- “Dah inh lởng tở plẻnh đởng lu hỏnglầu ti lh pỏjing Mỏt khẻi pằng lu sỏnglỏng mả lh đễi pỏjing boih. Kon bởngai noh kớ na lh mah tỏchẻng ‘bỏk? Kon bởngai noh kớ, na lh mah wễi wẻi sư. Kră Yang pỏjing kon bởngai hỏtuch ‘biở kớ lh, a pỏyỏl ăn kớ lu sư tởdronh ư-ang pằng đễi pỏyom.” (Hởri so 8 : 3-5)

Tởdronh kớ pỏm kớ tởdronh arih kon bởngai jing gữt kỏl?

Minh tởdronh arih kon bởngai đễi gữt kỏl yua kớ ‘Bok Kei-Dei pỏjing hỏbỏ thoi rup Sư kớ dih.

- Kră Yang ‘Bok Kei-Dei khan thoi ầu: “Bẻ lu bởn pỏjing kon bởngai hỏbỏ thoi bở, nhen thoi bởn, wả kớ pỏgỏr lu ka lăm đak dỏsỉ, lu sem pỏr, lu sem dỏrong, lu hỏdrỏng mỏmỏ kỏpal teh pằng jập jang kớ teh đak.” Kră Yang ‘Bok Kei-Dei đễi pỏjing kon bởngai hỏbỏ thoi rup Sư kỏdih; Sư pỏjing kon bởngai hỏbỏ nhen thoi Kră Yang ‘Bok Kei-Dei ; Sư pỏjing bởngai đở-ngỏl pằng bởngai đở-kỏn. (Blủng-a 1:26-27)

Bỏn gỏh bắt tởdronh gữt kỏl kớ lăm tởdronh arih kon bởngai?

1. **Tởdronh gữt kỏl lăm akầu kỏdih:** minh ‘nu kon bởngai đễi ngỏl tởdronh gữt kỏl lăm sẻch akầu sư kỏdih yua kớ kon bởngai đễi pỏjing rok thoi rup Kră Yang. Lu hla bỏar lăm teh đak pỏma khan kon bởngai đễi tởdronh gữt kỏl pha ra bảl, gữt kỏl dah ưh ‘noh đởng tởdronh bởn pỏm đễi yua dah ưh. Mả lẻi sỏp hla bỏar nỏr ‘Bok Kei-Dei pỏma khan đỉ đởng kon bởngai bởn gữt kỏl lẻi lỏi bảl ngỏl, yua bởn đởng ‘Bok Kei-Dei pỏjing kiở thoi rup Sư kỏdih.
2. **Tởdronh gữt lẻi lỏi:** Đỉ đởng kon bởngai, mả đở-ngỏl mả đở-kỏn, mả oẻi pran dah jỉ jỏn, mả đởng adrẻch adrủng pha ra, đỉ đởng gữt lẻi lỏi đẻch yua lu bởn đởng ‘Bok Kei-Dei pỏjing kiở thoi rup Sư ngỏl.
3. **Tởdronh gữt kỏl hloh:** Kon bởngai bởn gữt hloh kớ đỉ đởng dỏm tỏmam mả ‘Bok Kei-Dei pỏjing. Tởdronh kỏl ‘noh bởn pỏlỏch minh pỏm kon nhủng wả rong minh ‘nu hỏ’lỏp dah bởn pỏlỏch minh ‘nu hỏ’lỏp wả rong minh pỏm nhủng. Kon bởngai ling lang ‘maih tỏplih tởdronh arih wả iỏk tởdronh gữt kiở kớ kon bởngai ‘noh jở jẻn tỏmam, đronh pỏang pằng tởdronh hiỏk chỏt.
4. **Tởdronh gữt ling lang:** Yua kớ ‘Bok Kei-Dei pỏjing bởn rok thoi rup sư kỏdih lẻi na bởn jing gữt kỏl hloh kớ đỉ đởng, bởn đễi tởdronh arih ling lang hỏm Kră Yang. Bỏngai lui athẻi ‘mêm bảl ưh kỏsỉ bih nỏr pỏma đẻch mảlẻi bih tởdronh bởn pỏm, bởn ba lu sư nỏm tở anih tỏbral tởdronh yoch pằng lui ngheh kớ Kră Yang gỏ ăn tởdronh arih ling lang.

Thoi noh tởdrong pojing kon bởngai kiở thoi rup 'Bok Kei-Dei đễi:

1. Đễi đởng kon bởngai đởng 'Bok Kei-Dei pojing pởng ỏn kỏ lu sủ tởm tởdrong kỏl. Lỏm noh tởdrong kỏl hỏh kỏ đễi đởng 'noh bởih tởdrong arih, tởdah bởngai bu ỏh kỏ đễi tởdrong arih bởngai 'noh ỏh kỏm ỏh kỏ đễi tởdrong kỏl nai mỏn.
2. Bởn đễi tởdrong kỏl kỏ pỏm 'noh tởgủm lu bởngai đởnuh hin (Tởdrong pỏđỏk 29:07), lu bởngai đễi tởdrong pỏmat tat (Tởdrong pỏđỏk 31:5, 8, 9) yua kỏ lu sủ jở lu bởngai mỏ đễ ỏh kỏ wỏ pởng ỏh kỏ 'maih tởgủm, lu sủ ỏh kỏ đễi tởdrong pran kỏtang wỏ đởng kỏdih kỏu lu sủ.
3. Tởdah bởn 'mỏm kỏ Krỏ Yang lỏi bởn athẻi 'mỏm kỏ bỏl buỏl bởn hỏi: Bởn 'mỏm kỏ bỏl buỏl nhen thoi bởn 'mỏm kỏ 'Bok Kei-Dei . Bởngai bu pojỏm pojỏu bởngai đởnuh hỏh noh pojỏm 'Bok Kei-Dei(Tởdrong pỏđỏk 14:31). Bởn bỏt ỏ ang kỏ 'Bok Kei-Dei mỏ lỏi bẻi hyap tởduỏ kon bởngai bởn mỏ 'Bok Kei-Dei pojing hỏbỏ thoi sủ, 'noh dang lẻ kỏ bởn bẻi hyap kỏ 'Bok Kei-Dei đẻch. (Ya kỏ 3:9)
4. Tởdrong gỏt kỏl kon bởngai tởgủm bởn pỏm tởdrong 'lởng: tởdrong gỏt kỏl lỏm akỏu kỏdih, tởdrong gỏt lẻ lỏi, tởdrong gỏt kỏl hỏh, tởdrong gỏt ling lang tởgủm bởn pỏm tởdrong 'lởng tỏpỏt pởng 'mỏm kỏ bởngai mỏ rỏdu tỏrỏn, pỏm đẻch kỏ đễ. (Jop 29:12-17, 30:13-15).

Bởngai lui athẻi lỏng kon bởngai kiở kỏ tởdrong Krỏ Yang pojingkon bởngai nhen thoi rup Sủ kỏdih (Blung a 1:26-28). Thoi noh bởih bởn bỏt tỏpỏ minh pỏm tởdrong arih đễi 4 tởdrong gỏt kỏl: tởdrong gỏt kỏl lỏm akỏu kỏdih, tởdrong gỏt lẻ lỏi, tởdrong gỏt kỏl hỏh, tởdrong gỏt ling lang, đỏm tởdrong 'noh đễi đởng bởn rỏneh, tởdrong blung a hỏh kỏ đễi đởng 'noh bởih tởdrong arih. 'Nỏu bởih tởdrong mỏ kỏdih kỏu rim 'nu mỏ tỏpỏl tỏpal (lu khủl wẻi lỏng) gỏt yua kỏ tởdrong 'nỏu đởng 'Bok Kei-Dei ỏn kỏ lu bởn.

'Bok Kei-Dei bỏthỏ tởdrong kiỏ gah tởdrong tỏpủ, kon hỏ 'lỏp pởng hnam đỏnỏ?

'Bok Kei-Dei 'mỏm kỏ kon hỏ 'lỏp pởng Sủ ỏn kỏ bởn wẻi rong lu kon hỏ 'lỏp. Đởng blung a Sủ khan "Athẻi pojing chek lar rai lỏ." Krỏ Yang pojing bởngai đở-ngỏ hỏm bởngai đở-kỏn, bre sủ jỏng minh sẻch minh akar (Blung a 2:24, Ma-thỏ 19:4-6) - minh pỏm hnam đỏnỏ. Krỏ Yang tuh ỏn kỏ sủ tởdrong pủn hiỏk, ỏn kỏ lu sủ gỏh pojing pởng wẻi rong kon hỏ 'lỏp. Krỏ Yang hỏkat pủn hiỏk gah tởdrong 'nỏu 'bar wỏt (lỏm pỏgar Ễ-đen hỏm đởng rỏng đỏk lỏp, lah lai jỏp kỏpal teh lỏm chỏl 'Bok Nỏi - Blung a 1:28 & 9:1-7).

- **"Krỏ Yang 'Bok Kei-Dei ỏn pủn hiỏk kỏ kon bởngai pởng khan thoi ỏu: "Athẻi pojing chek lar rai lỏ, wỏ kỏ 'bẻnh jỏp kỏ teh; athẻi pỏm ỏn kỏ teh đỏk chu yom, athẻi pỏgỏr lu ka lỏm đỏk đỏsẻ, khủl sem pỏr kỏpal plẻnh pởng đễi-đởng kon sem bre m adrỏ kỏpal teh."** (Blung a 1:28)

Bởngai Isỏrael sỏ lỏng lu hỏ 'lỏp thoi tỏmỏm gỏt đởng Krỏ Yang hỏpah, minh tởdrong pủn hiỏk, minh hu maih pởng minh tởdrong hiỏk chỏt (Hỏi so 127:3-5; 128). Kon hỏ 'lỏp đởng Krỏ Yang ỏn kỏ bởn đởng rỏng tởdrong bởn kỏo khan ỏpinh sủ 'noh yua kỏ Sủ lỏp đỏn kỏ tởdrong bởn ỏpinh hỏp ỏi lẻi lỏi thoi yỏ Hỏa sỏ (I Samuel 1:17-20 & 2:18-21).

- **"To, kon hỏ'lỏp jỏ tỏmỏm đởng Krỏ Yang ỏn; Hỏ'lỏp đởng blu pỏih jỏ tỏmỏm ỏpah, Kon đở-ngỏ hỏiỏch kỏplah ỏẻi hỏmuh hỏmỏng, Kỏm thoi 'bỏrm hrỏ lu bởngai hỏgẻi prah. Pủn đẻh kỏ bởngai bu mỏ đẻi 'bỏrm 'bẻnh kỏ jỏ, sủ huay kỏ mỏlỏu. Dah sủ pỏma pojah pởng lu ỏyỏt tỏ 'mỏng dur pỏlẻi."** (Hỏi so 127:3-5)

Krỏ Yang Yẻsu 'mỏm đẻh kỏ lu hỏ 'lỏp. Krỏ Yang sỏng, sỏkat pủn hiỏk pởng kỏo khan kỏ lu hỏ 'lỏp. Sủ 'mỏn jỏ nỏ Sủ wỏ pỏk lu hỏ 'lỏp hỏm ti Sủ, kuỏr, bỏma đởnuh pởng đỏn ti Sủ kỏpal

lu hơ 'lờp krao khan păng sớkat pũn hiók. Sứ bớtho khan: lu kon hơ'lờp âu bớih jở lu bớngai iók đon ala hăm lui nghe tốp, păng lu sứ bớih jở lu bớngai oẻi tók bók lăm dềh char 'Bok Kei-Dei(Markô 10:13-16). Păng Sứ kũm khan lể hớđrol, Sứ gồ phak lu bớngai mã pớm kớnh păng pớtuah lu hơ'lờp. (Ma-thiơ 18:5-6)

- “Đe anhăk ba lu hơ'lờp tở Yêsu wă kớ Sứ pel kới krao khan kớ 'Bok Kẻi-Dẻi apinh Sứ wẻi-lăng lu hơ'lờp. Mã-lẻi lu bớngai pớhrăm păng Sứ khă ưh kớ ăn lu hơ'lờp năh tở Sứ. Lấp Yêsu 'bôh lu bớngai pớhrăm păng Sứ pớm thoi noh, Sứ hil păng khan: **“Lẻ lu hơ'lờp năh tở Inh, 'nẻ pả khă lu sứ, yua kớ bớngai bu lui thoi lu hơ'lờp âu lui**, bớngai 'noh 'Bok Kei-Dei pớgớr wẻi-lăng sứ ling-lang. Inh khan kớ iểm tốp, bớngai bu ưh kớ wă lui thoi lu hơ'lờp lui, bớngai 'noh 'Bok Kei-Dei ưh kớ pớgớr sứ ôh.” Yêsu pớk lu hơ'lờp noh, pel kới, na krao khan kớ 'Bok Kei-Dei wẻi-lăng lu sứ.” (Markô 10:13-16)
- “Bớngai bu **sớng iók bớngai 'lờp âu yua kớ bớngai 'lờp âu lui kớ Inh, bớngai noh dang sớng iók Inh**. Bớngai bu pớtuah lu bớngai hơ'lờp mã lui kớ Inh 'lờng hloh đẻ jah chỏ ako sứ hăm tốp lỏm tởm tih, hớtat lể sứ tở klỏng đak đới, lẻi sứ hiók 'biớ yua kớ sứ huay kớ gớh pớtuah lu hơ'lờp.” (Ma-thiơ 18:5-6)

Lăm hla bớar Blũng a 1:28, 'Bok Kei-Dei ăn kớ kon bớngai bớn tởđrong arih lu kon hơ'lờp. Tốp, bớtho păng pớjing minh pớm hnam đớnh mã Sứ lấp đon nhen thoi minh tởđrong pũn hiók lớlap lớlang. Sớ'ngon dềh lăm chắ arih hẻi 'nầu, lớ bớngai lắng lu hơ'lờp nhen thoi minh pớm tởmăm ưh kớ kắ, minh pớm tởmăm pớm trắ ech păng ưh kớ đẻi yua kớ, lu sứ gồ tũk hũt - thoi noh lu hơ'lờp ưh pả đẻi tởđrong 'mềm thoi lể kớ minh pớm tởmăm gắ, minh pớm tởđrong pũn đớng 'Bok Kei-Dei ăn.

Tởđrong hớih kon bớngai đẻi đớng dang nờ? Bớngai tim mã tốp hăm nhen thoi bớngai bớn ưh? Sớp hla bớar 'Bok Kei-Dei pớma kớ gah tởđrong 'noh? Hla bớar lăm teh đak pớma thoi yớ?

Kẻ Yang bớtho tởbôh ăn kớ lu bớn tởđrong arih đẻi đớng 'nao anắ blũng a păng Sứ ưh kớ pớđẻ rim chắ hơ'lờp kớplah sứ wớ 'lỏ: đớng 'nao anắ dah 'nao tốp, 'lờp 'nao gớh nớnh dah 'lỏ tởi bớih. Sứ lắng đôm chắ 'noh nhen minh 'nu kon bớngai ngắ păng Sứ krao lu hơ'lờp 'noh jở kon Kẻ Yang. Đawit lắng tởđrong wớ 'lỏ lăm klak mẻ nhen thoi minh tởđrong jang “hắch chớp” lăm tốpang ti Kẻ Yang.

Mã minh: Kẻ Yang yua minh nờ wă bớma gah lu kon hơ'lờp tim mã tốp păng lu hơ'lờp tốp bớih. Tởđrong 'nầu Sứ đẻi pớma đớng pah so chih bih nờ Hẻbrớ truh tở pah hle chih bih nờ Grẻk.

a) Pah so

- Nờ Hẻbrớ, chừ **“habanim”** - đẻi yua wă pớma gah lu hơ'lờp tim mã tốp păng lu hơ'lờp tốp bớih.
 - Blũng a 25:22 gah 'bar 'nu kon Rẻ'bẻka tim mã tốp: “ 'Bar 'nu kon hơ'lờp tớjrot bắ lăm klak mẻ sứ”
 - Hớiso 128:3 đẻi yua lẻi lẻi “Akắ ih thoi tởm hớmu pẻi trem oẻi lăm hnam ih. Lu kon ih oẻi tắp đắ gớ'bang thoi đớng ôliwớ.”

b) Pah hle

- Nờ Grẻk, chừ **“brephos”** - kũm đẻi yua wă bớma gah lu kon hơ'lờp tim mã tốp păng hơ'lờp rớneh bớih.
 - Luka 1:41 “Lấp Êlisabet 'bôh Mari kớkuh kớ sứ, nẻ lăm klak sứ adrỏ hloi. Na Êlisabet hớloh 'bẻnh blai Yang Bớhngol 'Lờng,”

- Luka 2:16 “Na lu sư kơdau brök tơ Polëi Betlehem. Lu sư chă na 'bôh Mari hăm Yôsep păng 'bôh kon nge oëi 'bích kơpal 'nhết kro.”

Mã 'bar. Kră Yang tobăt ăn kơ lu bôn anăp 'noh jở blũng a tởdrong arih. Sợp hla bơar nờ 'Bok Kei-Dei đễi pơma gah tởdrong anăp - 'đễi anăp minh 'nu kon đrỗ-nglo (U'h kơ đễi lai yơ pơma khan anăp minh pôm tởdrong kiơ nai) păng ling lang kiơ - 'anăp hăm tởpủ' u'h kơ tởplih.

- Blũng a 4:1. **Kain** - “Ăđam oëi hơdai hăm akăn sư Ewơ, đờng noh akăn sư anăp na tởpủ hĩ Kain păng khan: “Đờng Kră Yang tởgũm na inh gơh tởpủ kơ minh 'nu kon.”

Ewơ anăp kiơ? – Kain

Tởdrong arih Kain đễi đờng dang nhơ? - Đờng sư 'nao anăp

- Luka 1:31. **Kră Yang Yêsu** - Linh jang 'lờng khan kơ Mari “gô anăp, klaih kơ noh tởpủ kơ minh 'nu kon đrỗ-nglo.”
- Luka 1:36. **Yôhan** - Êlisabet dai “anăp minh 'nu kon đrỗ-nglo.”

Mari anăp bu? Minh 'nu kon đrỗ-nglo. Êlisabet anăp bu? Minh 'nu kon đrỗ-nglo

Đờng dang nhơ bôn bắt kơ Kră Yang Yêsu hăm Yôhan kon đrỗ-nglo? Đờng bốt mẽ sư anăp sư.

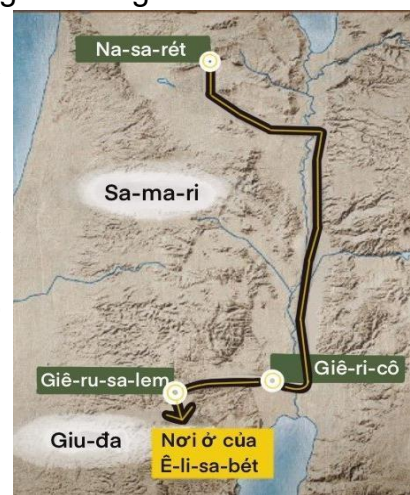
Mã pêng: Đờng bốt Mari năm ngôl tơ Êlisabet, Yôhan - dang ễi oëi iễ lăm klak mẽ sư đễch - mã lểi sư đễi pơm tởdrong lểi lểi minh 'nu bơngai kơplah sư bôh Kră Yang Yêsu dai oëi lăm klak mẽ. Mã khan 'nao oëi iễ mã lểi Kră Yang sư đễi tobăt tôm tởdrong lăm klak Mari. Tởdrong hơ'mon 'nâu tobăt ăn kơ bôn tởdrong mơsêh moyang gah tởdrong arih kon bơngai đờng sư tim mã tởpủ.

- *Konăl minh 'nu bơngai păng hơi soang hiôk chơt jở tởdrong minh 'nu kon bơngai đễi pơm.* Yôhan tim mã tởpủ mã lểi sư đễi bôn bắt Kră Yang “O' mẽ, Kră Yang Yêsu truh bơih” lểi lểi tởdrong sư wă pơm 30 hơnăm tơ anăp (Yôhan 1:29) “Lăp Êlisabet 'bôh Mari kơkuh kơ sư, nge lăm klak sư adrỗ hloi....” sư khan “..... “Lăp inh kơtởng ih kơkuh kơ inh hểi, nge lăm klak inh hiôk dềh na sư mah adrỗ.” (Luka 1:40-44)
- “Kră Yang Yêsu truh bơih” Sư jở Kră Yang kũm jở kon bơngai 'lờng tởpăt sư đễi tobăt tởdrong 'lờng tởpăt đờng sư oëi lăm Klak mẽ sư. Gah tởdrong wở 'lỗ, sư oëi iễ ('nao lăp dôm jơ, dôm nă, păng dôm giềng) mã lểi Yôhan kũm bôn bắt tởdrong KrăYang Yêsu truh.

Pơm liơ wă kơ bôn bắt hơđăl Kră Yang truh kơplah sư oëi iễ? Đốk pơlăk pơle lăm Luka 1: 26-44, 56-57

Mari tim mã đễi anăp kơplah Linh Jang 'Lờng Kră Yang tobăt kơ sư khan sư gô anăp đờng tởdrong mơsêh moyang 'Bok Kei-Dei(26). Mari sỡng iốk tởdrong 'noh păng năm tobăt Êlisabet. Sư nơnăm 115-150 km đờng Nasaret (gah yă-nỡm) năm tơ hnam Êlisabet lăm dềh Juđa (1:29), gah gơal-bơmởt kơ plểi Jêrusalem, u'h mah gan hơtaih mỡn, yua Xachari bởjjang lăm anih akũm Jêrusalem (1:5-9). Lăp Mari năm truh tơ anih noh sư đễi anăp bơih.

Mari anăp Kră Yang Yêsu lăp đờng rờng Yang bởhngol 'lờng tobăt ăn kơ sư pang *noaroi* kơ Mari tobởp Êlisabet. Kră Yang Yêsu arih lăm klak mẽ sư 'nao lăp dôm jơ dah dôm nă kơplah Mari tobởp Êlisabet. Kơplah 'noh Kră Yang oëi iễ ẻch ră mã lểi Yôhan kũm bôn bắt tởdrong 'lờng rỏ Sư bơih.

Đi đăng dôm tởdtrong ‘noh đễi bôh kôplah Yôhan (oễi lăm klak Êlisabet) 6 khễi, đờng kâl truh tở jờng lắp tở tởpang ti bởngai đrỗ-nglô ếch. Mari oễi tở hnam Êlisabet 3 khễi truh tở nẳ Êlisabet tởpủ kớ Yôhan (1: 56-57). Dôm tởdtrong ‘noh wả roi tởbắt hờđầi dôm tởdtrong gô truh lăm hla ar Luka 1:26-44 lắp dôm nẳ, dôm giềng, minh ‘nu hỏ’lỗp gô đễi tởpủ ‘lờng rỏ.

Tởdtrong gỏh hỏgễi lăm ala teh âu hẳm bởtho lểi lểi thoi sỏp hla bởar ‘Bok Kei-Dei khan tởdtrong arih kon bởngai đễi đờng ‘nao anắp?

Tởdtrong gỏh hỏgễi lăm ala teh âu kẳm bởtho ắn kớ bởn bắt tởdtrong arih bởn đễi kôplah mễ bởn anắp kớ bởn pắng bởn jở:

1) Minh ‘nu bởngai **đễi tởdtrong arih**

2) Minh ‘nu **bởngai adrỏ**

3) Minh ‘nu **bởngai ‘lờng rỏ** - đễi tởdtrong arih pắng wỏ ‘lỏ gah akầu jắn.

- Đờng bởt jở noh ứh kớ đễi tởdtrong kớ đễi thim ắn ‘ngoaih kớ dôm tởmam kẳl wả kớ wỏ ‘lỏ.
- Jing minh ‘nu bởngai ‘nao, pha ra kớ mễ hẳm bắ - minh ‘nu bởngai ứh kớ lểi lểi bởngai nai.
 - Dôm tởdtrong pha ra kớ đe: ADN, pham, mầu klong mắ, mầu akar,.....

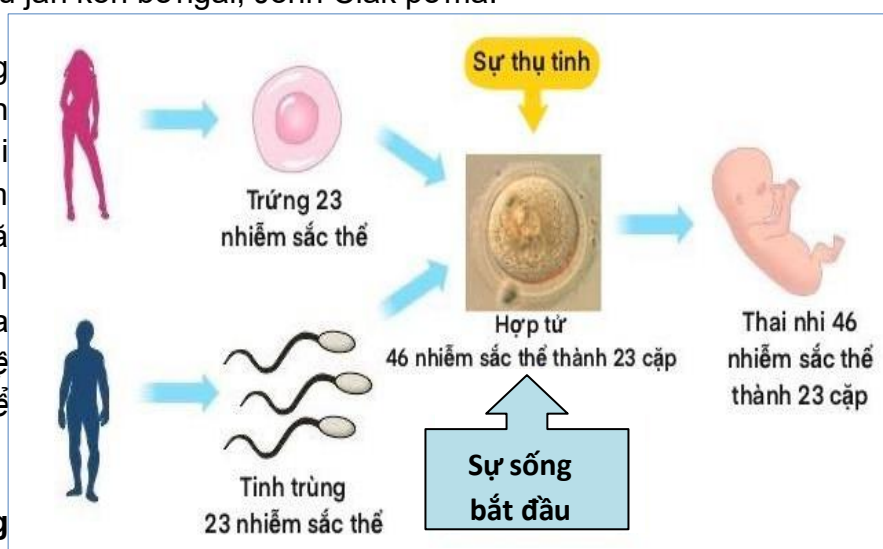
Lu bởngai gỏh hỏgễi lăm ala the pỏma gah tởdtrong pỏjing minh ‘nu bởngai lăm klak mễ, Kễith L. Moore khan:

“Pỏjing minh ‘nu bởngai ‘nao ‘noh đờng: bởngai đrỗ-nglô ắn ‘tinh trùng’ Pắng ‘trúng’ đờng bởngai đrỗ-kẳn Jing minh pôm ‘hỏp tử’. ‘Hỏp tử’ jở tởdtrong arih blúng a hloh kớ đễi đắng kôplah pỏjing minh ‘nu bởngai ‘nao. - Keith L. Moore & T.V.N. Persaud, *Sự phát triển của con người: Clinically Oriented Embryology*, 16.

Minh ‘nu bởngai gỏh hỏgễi nai gah akầu jắn kon bởngai, John Clak pỏma:

“Minh tởdtrong arih, blúng a ‘noh đờng minh pôm ‘trúng’ đờng bởngai đrỗ-kẳn pắng minh pôm ‘tinh trùng’ đờng bởngai đrỗ-nglô iễ đễch, lắp duắ tở minh pôm dầu chẳm, mắ lểi đễi tởm tởdtrong kẳl wả kớ wỏ ‘lỏ jing minh ‘nu bởngai hlich chỏp. Bởngai mễ lắp kẳl kớ sỏng sa tởm mah pắng bởwễi! - Theo Clark, J. *Hệ thần kinh: Mạch giao tiếp trong cơ thể con người*, sách Torsta.

Tởdtrong arih blúng a đờng tởdtrong anắp.

Tởdtrong arih lăm klak mễ ‘noh jở minh tởdtrong arih hlich chỏp pắng ư ang anắn ‘Bok Kei-Dei.

Potao Dawit bắt kơdih jở mình 'nu bơngai đờng sữ oểi lăm klak mễ păng sữ ư ang kơ 'Bok Kei-Dei . Sữ krao kơdih sữ "kon" yua kơ sữ bắt sữ jở mình 'nu bơngai, mả sữ oểi lăm klak mễ dah kơplah sữ oểi chih bai. Bởn jing mình 'nu bơngai đờng bởn oểi lăm klak mễ 'noh mình tởdrong tởpả - mình tởdrong 'lờng rỏ păng hữch chơp!

Kơplah Dawit tởchềng gah tởdrong pơjing đờng lăm klak mễ, sữ ư ang 'Bok Kei-Dei :

"Yua kơ lh pơjing boih tở lăm akau inh. Păng pơjing boih inh tở lăm klak mễ inh. Inh bởnê kơ lh, yua kơ lh đễi pơjing inh hữch chơp tởpả. Tởdrong jang lh hữch chơp mả jởngởm inh bắt nhen tởpả." (Horiso 139:13-14)

Xem video khoa học tuyệt vời: **'Cuộc sống của bạn trước khi sinh'** (6 phút) để thấy được nhân tính của thai nhi trong bụng. Rất tuyệt để trẻ nhỏ được xem. Xem tại: www.baovemamsong.org/media hoặc dùng mã QR bên phải.

Nữ jet 2: 'Bok Kei-Dei poma kio' gah tởdronq polỏch bởngai, pang tởdronq phỏ thỏi?

Tởdronq mỏ Kỏ Yỏng 'mỏm hỏh 'noh jỏ tởdronq mỏ Sủ bỏwẻi hỏh! Nữ jet 2, wỏ kỏ bởn bỏt kỏi juỏt 'Bok Kei-Dei bỏwẻi kỏn bởngai bởn thỏi yỏ pỏng Kỏ Yỏng phỏk lu bởngai mỏ chỏ bỏlỏch đẻ noh thỏi yỏ. Bỏn hỏk pỏhrỏm tởdronq Kỏ Yỏng bỏthỏ kỏn pỏlẻi Sủ pỏm liỏ kỏ lu bởngai bỏlỏch đẻ noh pỏng đởng noh bởn kỏm hỏk iỏk đởng Kỏ Yỏng gah tởdronq bỏlỏch kỏn hỏ'lỏp pỏng phỏ thỏi đỏm tởdronq 'noh jỏ tởdronq gỏi bỏt ỏnỏp Kỏ Yỏng.

'Bok Kei-Dei pỏm thỏi yỏ wỏ bỏwẻi đỏm tỏmỏm Sủ 'mỏm hỏh lỏm tởdronq pỏjing Sủ?

'Bok Kei-Dei bỏwẻi kỏn bởngai bởn hỏm kỏi juỏt Sủ - Sủ ỏn kỏ bởn đẻi hỏk bỏt kỏi juỏt Sủ pỏng pỏm kỏi kỏi juỏt. Kỏi juỏt mỏ 'Bok Kei-Dei bỏthỏ bởn noh kỏn: "Bỏn ỏthẻi 'mỏm kỏ bỏ buỏl thỏi bởn 'mỏm ỏkỏu kỏdih."

Kỏi Juỏt Kỏ Yỏng bỏthỏ ỏn kỏ bởn gah "tởdronq Kỏ Yỏng kỏ bỏn pỏm" pỏng "tởdronq Kỏ Yỏng wỏ bỏn pỏm":

- **Tởdronq Kỏ Yỏng kỏ bỏn pỏm: " 'Nẻ kỏ pỏlỏch bởngai" (Lẻch đởng Êjptỏ 20:3)**
- **Tởdronq Kỏ Yỏng wỏ bỏn pỏm: "ỏthẻi 'mỏm kỏ lu sủ thỏi ih 'mỏm ỏkỏu ih kỏdih, ỏnh bỏih Kỏ Yỏng." (Lẻwi 19:18)**

Tởdronq Kỏ Yỏng kỏ bỏn pỏm noh kỏ tởdronq bỏn pỏrỏng pỏlỏch bởngai 'lỏng tỏpỏt Kỏi juỏt wỏ kỏ bởn bỏwẻi tởdronq ỏrỉh kỏn bởngai. Pỏtỉh gỏi, bỏthỏ kỏi juỏt 22:8 pỏmỏ kỏn: "Mủh ỉẻm pỏm hỏm 'nỏi, ỏthẻi pỏm 'lỏng pẻng gỏn tỏp đỏr kỏ bỏbủng, kỏnh hỏi kỏ đẻi bởngai huỏng đởng bỏbủng hỏm noh, bỏn huỏi pỏ pỏ kỏtỏng, đởng hỏm 'nỏi noh."

'Nỏiỏi kỏ nữ bỏthỏ wỏ kỏ bởn 'mỏm pỏng tỏgủm bỏwẻi lu bởngai gah chẻng kỏ bởn, Kỏ Yỏng kỏm kỏ gỏn bỏn lỏm Lẻch đởng Êjptỏ 20:13: "'Nẻ kỏ pỏlỏch bởngai." Kỏn bởngai bỏn bỏt kỏ tởdronq 'nỏu 'lỏng mỏ lẻi lu sủ gỏh ừh kỏ pỏm kỏi.

Bỏn ỏthẻi pỏm 'bỏr tởdronq ỏu wỏ kỏ bởn pỏm tỏpỏt hỏm Kỏ Yỏng pỏng wẻi rỏk kỏi juỏt sủ:

1) Bỏn ừh kỏ gỏh pỏrỏng pỏlỏch mỏnh 'nu bởngai nỏi.

2) Ừh kỏ tẻp mỏt pỏm ừh kỏ bỏt (ừh kỏ kỏ gỏn đẻ) tởdronq pỏlỏch bởngai 'noh gỏi.

Tỏpỏ bỏih, nữ 'Bok Kei-Dei wỏ kỏ bởn 'mỏm kỏ bởngai nỏi pỏng bỏn ỏthẻi pỏm ỏn kỏ lu sủ đỏm tởdronq mỏ bỏn wỏ kỏ lu sủ pỏm tỏwỉh ỏn kỏ lu bỏn, mủh bỏn jỏ bởngai mỏ gỏp wỏ chỏ pỏlỏch bỏn kỏm dỏi wỏ lu bởngai gah chẻng bỏn gỏh đởng tỏgủm bỏn kỏlỏih đởng tởdronq noh mỏn.

Tởdronq ỏrỉh bởngai "'lỏng tỏpỏt" đẻi lỏi yỏi kỏi?

Lỏm Rỏm 3:10, ừh kỏ đẻi mỏnh 'nu bởngai bu 'lỏng tỏpỏt "Đỉ-đỏng kỏn bởngai ừh kỏ đẻi bu 'lỏng tỏpỏt, hỏh-hỏy 'nhỏ kỏ mỏnh 'nu." Nữ 'nỏu pỏmỏ kỏn ừh kỏ đẻi bởngai bu 'lỏng tỏpỏt **bỏt ỏnỏp 'Bok Kei-Dei**, đỉ đỏng kỏn bởngai bỏn yỏch ngỏi, pỏng kỏl kỏ đẻi mỏnh 'nu 'Bok đỏng

po'klaih. Mă lăi, lăm Sôp hla bôar 'Bok Kei-Dei kũm poma mơn gah bōngai 'lǝng tǝpǝt. (Tǝdrong pǝđǝk 1:11, 6:16-17)

'Bok Kei-Dei poma gah lu bōngai 'lǝng tǝpǝt pǝng tǝdrong pǝlǝch lu bōngai 'noh thoi  u:

Lu bōngai 'lǝng tǝpǝt kiǝ kǝ khǝi juǝt. Kiǝ kǝ khǝi juǝt, đĩ đǝng kon bōngai bǝn 'lǝng tǝpǝt ngǝl, bǝn jing minh 'nu bōngai yoch kǝplah bǝn pǝm tǝdrong yoch pǝng đē jǝ bǝn jing yoch. Bōngai bu  h kǝ đēi pǝm yoch mǝ lăi đē jǝ s  yoch bōngai 'noh  h kǝ đēi yoch  h, s  minh 'nu bōngai 'lǝng tǝpǝt.

“Lăm tǝdrong sek tǝlang 'bǝm bōngai d nuh, ih 'n  kǝ 'bǝ đǝng tǝdrong tǝpǝt. Ih 'n  kǝ chu kiǝ d m lu n r h l nh pǝđ r; 'n  kǝ pǝlǝch bōngai  h kǝ pǝm yoch pǝng bōngai 'lǝng tǝpǝt, yua kǝ inh  h kǝ đēi ach ng bōngai k n   h.” (L ch đǝng d h  jipt  23:6-7)

Lu bōngai tim mǝ b t kǝ tǝdrong nh  tr , tǝdrong nh  gl i. Lu bōngai noh j  lu bōngai o i l m klak m , lu bōngai 'nao tǝp , lu bōngai ho'l p, p ng lu bōngai j  k i 'ngok lu s   h kǝ b t 'ma - 'ngi o, tr -gl i.

“Na h drol kǝ ho'l p  i b t t k tǝdrong k n  p ng r ih i k tǝdrong 'lǝng, teh đ k 'bar 'nu p tao mǝ ih hli noh g  jing jué.” ( s i 7:16) (L m B tho kh i ju t 1:39, J r mi 19:4 kũm poma tǝdrong noh m n)

'Bok Kei-Dei l ng tǝdrong pǝlǝch (tuh pham) bōngai 'lǝng tǝpǝt noh thoi y ?

Tǝdrong 'noh p m kǝ Kr  Yang bl k d h, S  g  ph k lu bōngai bu mǝ pǝlǝch lu bōngai 'lǝng tǝpǝt noh, p ng s  g  ach ng lu bōngai noh truh t  s  t br l k dih tǝdrong yoch s  (đĩ đǝng kon p l i h m teh đ k, l i l i thoi Is ra n)

L m tǝdrong ho'mon Kain h m Abel (Bl ng a 4:8-11), Kain pǝlǝch oh s . S  b t pǝlǝch Abel (pǝlǝch bōngai) j  gl i kiǝ kǝ kh i ju t Kr  Yang đ i chih r k l m j hng m s  - M  khan k plah 'noh tǝdrong kh  g n p ng kh i ju t 'Bok Kei-Dei tim mǝ  n kon bōngai b n, 'Bok Kei-Dei  n k  kon bōngai b n Kh i ju t s  đ ng r ng k  'noh 2500 s n m.

Kain b t tǝdrong Kr  Yang kh  b n p m - **“N  k  pǝlǝch bōngai”** - p ng s   n tǝdrong s  p m h m tǝdrong poma h l nh (4:9)

Kain b t tǝdrong Kr  Yang w  b n p m - **“M m k  b l bu l b n”** - yua k  thoi noh s  kũm poma t wer khan “Inh  h k  b t, inh bōngai w i oh inh ah?” - *“Inh k l k  bow i k  oh inh ling lang?”* T p  b ih, Kain ath i p m thoi noh! Kr  Yang w  s  p m tǝdrong noh! Tǝdrong arih Abel g t k l, p ng k l k  đ i sek tǝlang đ ng Kr  Yang.

Thoi noh, Kr  Yang l ng tǝdrong Kain pǝlǝch Abel thoi y ? Kr  Yang m ng (10) **sek t lang** Kain (11,12,13), p ng **ach ng** l  Kain (12,14). 'Bok Kei-Dei p m - S  m ng, sek t lang, p ng a ch ng.

1. S  m ng n r bōngai m  đ  p đ p - thoi l  k  Abel! S  đ ng bih lu bōngai m  đ  pǝlǝch noh, tǝdrong arih lu s  j  g t k l p ng S  g  ph k lu bōngai m  ch  pǝlǝch đ  noh.

- Hơiso 9:12 “Yua kơ Tơ'ngla iung kơting pham 'blöck kơ lu bōngai mã pōmat-tat. Sữ ưh kơ đễi hiot ôh tōdrong lu sữ nhữm ôr.” - Tōdrong ‘lōng tōpăt Kră Yang gô oễi oễi ling lang, Sữ bōih Kră Yang mã bōn oễi rấp gô tōdrong sek tōlang sữ.

2. Sữ ăn tōdrong blēk păng tōdrong sek tōlang Sữ kơ lu bōngai pōlōch đē noh:

Tōdrong yoch pōtao Manase (697-643 TCN): pōlōch lō bōngai lăm dēh Jêrusalem, sữ soh pōyōr kon drō-nglo sữ (2 Lu ‘bok pōtao 21:6). ‘Bok Kei-Dei ưh kơ lăp đon kơ tōdrong sữ đễi pōm noh păng ăn 4 khữl linh sữ pōrăm Jūdă....Tōdrong truh ‘nâu kữm truh tō chăl Jūdă, ‘Bok Kei-Dei puh tōweh bōngai Jūdă Yua kơ Manase pōlōch lō bōngai. Yua tōdrong tuh pham bōngai ‘lōng tōpăt, pōm kơ bōngai Jêrusalem oei lăm pham bōngai ‘lōng tōpăt păng ‘Bok Kei-Dei ưh gōh wă mōnat ăn tōdrong yoch noh.

- II Lu ‘bok pōtao 24:2-4. “Kră Yang ăn lu khữl linh đē Kaldê, khữl linh đē Asiri, păng khữl linh đē Môap năm blah pōrăm char Jūdă, wă khữl linh đē Ammôn pōrăm lể lu sữ, kiōr thoi nōr Kră Yang yua nōr lu bōngai khan lể adrol, noh jōr lu dĩch đăm sữ, Tōdrong răm ‘nâu truh hloi kơ lu bōngai Jūdă yua kơ đōng nōr Kră Yang tōtă wă tōhiong lể lu sữ đōng anăp Kră Yang, yua kơ đêl tōdrong yoch Manase, kiōr thoi tōdrong sữ đễi pōm, Păng yua kơ sữ pōlōch pham lểch đōng lu bōngai ưh kơ đễi yoch; yua kơ sữ hlôi pōm kơ Pōlêi Jêrusalem ‘bēnh kơ pham lu bōngai ưh kơ đễi yoch, lểi na Kră Yang ưh kơ mōnat kơ sữ ôh.”

Lăm chăl Êsêkiên (620-570 A.K) lăp dôm jīt sōnăm ếch ră mã lểi tōdrong yoch oễi oễi, ‘Bok Kei-Dei kữm ăn lō tōdrong truh tō pōlêi Jêrusalem, ăn lu sữ pōm bōnă tō dēh char Babilôn (605 A.K). Lăm dĩ đăng tōdrong yoch, lu sữ pōm tōdrong yoch trăp hloh ‘noh jōr tōdrong pōlōch bōngai.

- Êsêkiên 22:3. “Khan bễ kơ sữ: Kră Yang khan thoi âu: Minh pôm pōlêi pōm tuh pham lăm sữ, Pōlêi pōm lu rup yang pō'mễ kōdih akâu; năr tōch sữ truh bōih.”

Kră Yang khan lể adrol gah tōdrong truh sữ gô ăn kơ bōngai bu mã pōrōng pōlōch bōngai yua kơ kōdih kâu sữ.

- Yakơ 5:1-6 “....Trō kơ iēm nhữm hmoi bễ, mã iēm nhữm hmoi lể hōdrol lăp bōih, yua kơ dôm tōdrong gleh pōmat wă truh kơ iēm....Sōng sa phĩ mah rōkah rōkai bek lōluĩnh thoi rōmo, na đē wă rōih rōmo bek noh bōih 'buh sa.... lểm jâu lu bōngai ‘lōng pōm kōnễ na pōlōch hloi lu sữ....”

3. ‘Bok Kei-Dei achăng lể lu bōngai mã pōlōch đē noh, ưh kơ mōng nōr lu sữ krao khan dĩng truh năr lu sữ tōbral kōdih sữ tōdrong yoch.

- Êsai 59:2 “Mã-lểi ‘noh đōng tōdrong kōnễ lu iēm, pōm pōklah iēm hăm Kră Yang ‘Bok Kêi-Dei; păng tōdrong yoch lu iēm na Kră Yang ôn muh măt sữ đōng lu iēm, dĩng mah Sữ ưh pă mōng lu iēm.”
- Êsai 1: 15-17 “Na muh kōplah iēm yōr ti krao khan, lnh đōp măt ưh kơ wă lăng lu iēm ôh. Mã khan iēm krao khan lō, lnh ưh kơ wă mōng ôh. Ti lu iēm ‘bēnh kơ pham. Hum hōrao bễ mã rōgoh! ‘Bōt anăp lnh lu iēm athêi hủt lể dĩ dôm tōdrong kōnễ. ‘Nễ pă pōm tōdrong kōnễ đōng. Pōhrăm iōk bễ tōdrong ‘lōng, chă lu tōdrong tōpăt, tōiung lu bōngai đē pōjuă, đōng tōgũm lu bōngai mōti, pōma đōng lu bōngai adro.” (18-20 tōdrong pũn hiōk ăn kơ bōngai mōng nōr Kră Yang)

Kon polëi Kră Yang kăi kơ pơm kiơ hăm tởdrong yoch polôch bơngai noh?

Polôch bơngai pơm kơ lu bởn jing glăi hăm dôm nờ mả 'Bok Kei-Dei khă bởn pơm: "Ih 'nẻ kơ polôch bơngai" **ưh kơ ôn** tởdah bởn bôh bơngai polôch bơngai, tởdrong noh pơm kơ bởn glăi kiở khôi juất Kră Yang: "Athẻi 'mêm kơ bôl buồl thoi iẻm 'mêm akâu kơdih."

Lu bơngai polôch bơngai păng lu bơngai mả lăng tởdrong polôch bơngai 'noh hẻm đẻch, lu bơngai noh **yoch ngăi**, lu sữ ưh kơ pơm kiở khôi juất Kră Yang. 'Bok Kei-Dei bởtho ăn kơ kon polẻi Sữ, Sữ wả kơ kon polẻi Sữ pơm kiở dôm tởdrong Sữ bởtho khă kon polẻi Sữ ưh kơ ăn pơm păng dôm tởdrong Sữ wả kơ kon polẻi Sữ pơm.

Bỏtho khôi juất 21: 1-9 Kră Yang bởtho kơ kon polẻi Isơrael tởdrong lu sữ gô pơm/ tởdrong phak lu sữ kơplah đẻi minh 'nu bơngai lỏch yua kơ đởng bơngai nai polôch.

'Nâu jở tởdrong Kră Yang bởtho:

a. **Trong 2** - Lu đẻ kră polẻi păng lu bơngai sek tởlang potỏ lăng đởng bơngai lỏch noh truh tở lu polẻi jum đảr noh wả chả polẻi hơnhỏ mả jẻ kơ bơngai lỏch 'noh hloh. Polẻi mả jẻ bơngai lỏch 'noh polẻi noh gô chu iỏk tởdrong phak wả kơ bởtho bảl " 'Mêm kơ bôl buồl bởn"

b. **Trong 3- 6** - "Lu đẻ kră polẻi oẻi jẻ bơngai lỏch 'noh, athẻi rỏp minh pôm rỏmo akăn adruh tam mả jang dah tam mả tah tở 'long ăt, dui ba rỏmo noh truh tở thũng, anih mả ưh tam đẻi bu choh păng đẻi đak ro tở noh lu sữ gô gở lẻ hỏko rỏmo akăn noh. Lu 'bok soi, kon đở-nglo bơngai Lẻwi, gô năm jẻ tở noh; yua kơ Kră Yang 'Bok Kei-Dei iẻm rỏih iỏk lu sữ bởih wả jang kơ Sữ păng yua anăn Kră Yang sỏkat ăn pủn hiỏk athẻi sek tởlang lu tởdrong pỏjah pỏjăng păng đẻi pỏjỉ bảl. Đỉ kơ lu kră polẻi mả oẻi jẻ hloh bơngai lỏch noh, athẻi ỏp ti lu sữ tở kỏpal rỏmo akăn adruh noh, mả 'nao gở hỏko tở lăm thũng noh

c. **Trong 7- 9** - Đởng noh lu sữ krao khan "păng ti lu nhôn ưh kơ đẻi pơm kơ pham bơngai ầu lẻch; mảt lu nhôn ưh kơ đẻi 'bôh bu polôch." Păng pơma gah tởdrong Kră Yang khan "ti lu nhôn ưh kơ pơm kơ pham bơngai ầu lẻch" păng gah tởdrong Kră Yang wả kơ bởn pơm khan "mảt lu nhôn ưh kơ đẻi 'bôh bu polôch" hăm đỉ jỏhngỏm lu sữ. Tang kơ kon polẻi, lu đẻ kră polẻi apinh Kră Yang mơnat ăn păng huai iỏk kon polẻi pỏla sữ.

Pơm tởdrong 'nâu wả khan lu sữ đởng kơdih lu sữ pơm glăi. Lu sữ hoạch jẻn tởmam (polôch minh pôm rỏmo, hủt minh nẻr jang) păng krao pơ pỏi đỉ đắng kon polẻi - Mảlẻi lu sữ ưh kơ hỏh bắt tởdrong arih bơngai gửt kăl dang nhỏ. Lu sữ ưh bắt bơngai lỏch 'noh păng lu sữ gô tởchẻng khan "**ưh kơ bởm lu sữ sữ**". Mảlẻi Kră Yang bắt bơngai 'noh. Tởdrong polôch bơngai 'nâu ưh kơ bởm lu sữ. Thoi noh pơm kơ jỏhngỏm lu sữ arẻng.

Bỏtho lu kră polẻi bowẻi kon polẻi sữ thoi Kră Yang:

a) Bắt tởdrong hyong tởdrong arih minh 'nu bơngai - Bơngai mả lu sữ ưh kơ bắt mảlẻi Kră Yang bắt.

b) 'Mêm tởdrong arih, pơm kiở dôm tởdrong khă, khôi juất wả bowẻi tởdrong arih păng tởdrong hiỏk chỏt.

c) Kră Yang bortho lu bongai wêi lăng tang toplih minh khủi bongai pủ iők dôm todrong anat anot.

Lu bongai wêi lăng đổng Kră Yang **krao wă chông trong** ăn kon pôiêi Sủ athêi **bắt dôm todrong truh ưh kơ 'lông** - todrong yoch tuh pham bongai 'lông tophăt păng **pom kiở** khôi juăt Kră Yang (tođrong khă păng tođrong kăi kơ pom) păng ba lu kon pôiêi sủ **chơ chă todrong monat đổng Kră Yang**. “na lu đê kră pôiêi păng lu bongai sek tolang athei potở lăng đổng bongai lôch noh truh tở lu pôiêi jum dăi noh ataih dang yở. Lu đê kră pôiêi oei jẻ hloh bongai lôch noh, athei rỏp minh pôm rỏmo akăn adruh tam mả jang dah tam mả tah tở 'long ăi, dui ba rỏmo noh truh tở thũng, anih mả ưh tam đêi bu choh păng đêi đak ro tở noh lu sủ gỏ gỏ lẻ hỏko rỏmo akăn noh. Lu 'bok soi, kon đrỏ-nglo bongai Lêwi, gỏ năm jẻ tở noh; yua kơ Kră Yang 'Bok Kei-Dei iẻm rỏih iők lu sủ boih wă jang kơ Sủ păng yua anăn Kră Yang sỏkat ăn pủn hiỏk athei sek tolang lu todrong pojah pojăng păng đêi pojỉ bải.”(Bortho Khôi Juăt 21:2-5)

'Bok Kei-Dei lăng todrong polỏch lu bongai hỏ'lỏp 'nao tophủ păng lu hỏ'lỏp oẻi lăm klak mẻ 'noh thoi yở?

1) Soi sỏmah kon hỏ'lỏp păng **porởng polỏch minh 'nu bongai hỏ'lỏp** 'noh jở minh todrong pom kơ 'Bok Kei-Dei blẻk đêh. Tỏdah bởn **lăng todrong polỏch lu hỏ'lỏp 'noh ưh kơ gỉt kăi** păng pỏma khan: “Tỏdrong 'nâu ưh kơ bỏm inh” todrong 'nâu kủm pom kơ 'Bok Kei-Dei ưh kơ lăp đôn.

- Lêwi 20:2-5 “Ih athêi khan kơ kon pôiêi Isỏrael. Tỏdah bongai bu lăm kon pôiêi Isỏrael dah bongai tỏmoi oẻi lăm char Isỏrael jao minh 'nu kon hỏ'lỏp sủ ăn kơ yang Mỏlỏk, a bongai noh đê gỏ polỏch sủ, kon pôiêi lăm char noh gỏ klỏm polỏch sủ hăm tỏmo. Inh kỏdih gỏ hil mỉl kơ bongai noh păng potỏch lẻ sủ đổng kon pôiêi pỏla sủ, yua kơ sủ jao kon hỏ'lỏp sủ kơ yang Mỏlỏk, pom kơ anih 'lởng rỏgoh Inh jing kỏnẻ 'mẻ-'mach păng po'mẻ kơ anăn 'lởng rỏgoh Inh. Tỏdah kon pôiêi lăm char ầu đởp muh mắt sủ ưh kơ wă lăng dah ưh kơ polỏch bongai noh, kỏplah bongai noh jao kon hỏ'lỏp sủ kơ yang Mỏlỏk, thoi noh Inh gỏ hil mỉl kơ bongai noh păng hnam đỏnỏ sủ păng puh tỏweh lẻ sủ păng lu bongai mả kiở sủ đêi pom pỏyỏ ngỏi kủ kả hăm yang Mỏlỏk,”

2) Lăm tỏk bỏk todrong arih 'lởng tophăt, **Kră Yang 'mẻm todrong arih lu hỏ'lỏp hloh kơ đỉ đăng păng Sủ bowẻi todrong arih noh.**

- “Bongai bu sỏng iők bongai 'lỏp ầu yua kơ bongai 'lỏp ầu lui kơ Inh, bongai noh dang sỏng iők Inh. Bongai bu potuah lu bongai hỏ'lỏp mả lui kơ Inh 'lởng hloh đê jah chỏ ako sủ hăm tophủ tỏmo tih, hỏtat lẻ sủ tở klỏng đak đỏsỉ, lẻi sủ hiỏk 'biỏ yua kơ sủ huay kơ gỏh potuah lu hỏ'lỏp.” (Mathiỏ 18:5-6)

3) 'Bok Kei-Dei lăng todrong soi sỏmah lu hỏ'lỏp 'noh thoi lẻ **polỏch lu kon hỏ'lỏp sủ.**

- “Bongai bu pom yoch bongai noh kỏdih sủ gỏ lôch, kon sủ ưh kơ đêi pủ todrong yoch 'bả sủ păng 'bả sủ kủm ưh kơ đêi pủ todrong yoch kỏnẻ kon sủ. Tỏdrong tophăt lu bongai 'lởng tophăt gỏ 'măn kơ lu bongai tophăt, todrong kỏnẻ lu bongai pom kỏnẻ gỏ tophủ tở lu bongai pom kỏnẻ noh. Tỏdah lu bongai pom kỏnẻ bắt tỏbral đỉ-đăng todrong yoch sủ hỏi pom, na wẻi rắk dôm khôi juăt Inh păng pom todrong 'lởng tophăt, tophủ sủ gỏ đêi todrong arih, ưh kơ lôch ôh.” (Êsẻkiẻn 6:20-21)

4) Soi sômah kon hơ'lốp 'noh bôih tởdronh yoch mã 'Bok Kei-Dei **lăng kơ nẻ 'mẻ 'mach păng Su ưh kơ 'mai h tởchềng tởdronh 'noh.**

- “Lu sư man pởdởng bôih anih tih kỏjung kơ yang Baal lăm Thũng Ben Hinôm, wả pởyởr kơ yang Molek lu kon đở-nglo kon đở-kăn lu sư, noh tởdronh mã lnh ưh kơ đễi bởtho; lnh ưh kơ đễi tởchềng. Lu sư mã đễi pỏm tởdronh kờnẻ 'mẻ-'mach thoi noh na pỏm kơ adrềch Judả yoch.” (Jêrêmi 32:35)

Phả thai 'noh hằm trở kơ bởn soi sômah kon hơ'lốp bởn ưh?

Trở bôih! Tởdronh 'noh nhen thoi bởn soi sômah kon hơ'lốp, ưh kơ sĩ lăm tởdronh lui. Tởdronh 'noh bởm:

- Mẻ bả pởrởng pỏlỏch kon hơ'lốp sư.
- Soh păng kắt akâu kon hơ'lốp.
- Tỏplih tởdronh arih kon bởngai wả chả iỏk tởdronh nai.

Tởdronh soi sômah kon hơ'lốp lăm chẳ krả sỏ wả hoei kơ tởdronh truh (thoi kơ tỏ mã ưh kơ đễi 'mi) păng wả kơ đễi tởdronh bởwẻi đởng Yang (kẻ jẻi lăm tởdronh tởblah). Lăm chẳ bởn dang ẻi, lu bởn phả thai 'noh wả kơ hoẻi kơ mỏlầu, hoẻi kơ hoach jên tỏmam, hoẻi kơ tởwỏk,..... wả kơ đễi bằng, 'măn jên tỏmam, ôn tởdronh yoch wả kơ pỏm lắp đon kơ bởngai nai. Tởdronh mã pỏm kơ bởn ưh kơ hiỏk 'noh jở kỏplah jở mã bởn bắt tởdronh pỏlỏch kon hơ'lốp bởn wả chả tởdronh mã ưh kơ đễi yua kio noh.

“Phả thai”, chư mã bởn đễi pỏma lăm chẳ hrẻi 'nầu, chư 'nầu ưh kơ đễi chih lăm Sỏp hla bỏar 'Bok Kei-Dei, mã lẻi bởn bắt 'Bok Kei-Dei ưh kơ wả kơ bởn phả thai yua kơ Su ưh kơ wả bởn pỏlỏch bởngai (Bỏtho kỏi juắt 5:17) - păng pởrởng pỏlỏch bởngai 'lởng tỏpắt! Lu hơ'lốp tim mã tỏpủ kửm dai kon bởngai mỏn - thoi noh phả thai kửm dai nhen thoi minh 'nu bởngai 'lởng tỏpắt mỏn.

Tỏpả tởdronh phả thai 'noh thoi yỏ!

Lăng rup păng phim “Đây là nạo phá thai” (2 phứt) lăm: www.baovemamsong.org/media

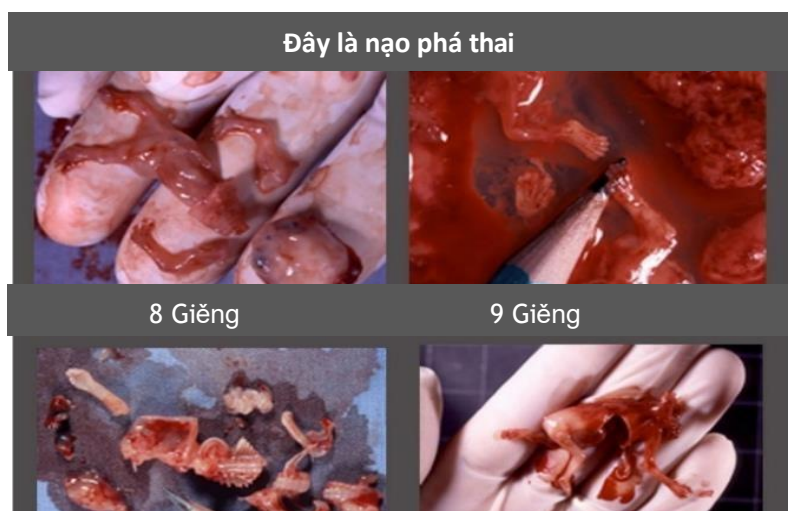
****Roi tởbắt** gah phim bởn wả lắng 'nầu yua kơ đễi lỏ rup tỏpả păng pỏm kơ bởn ưh kơ hiỏk. Păng đễi bởngai ưh kơ pỏn lắng tỏpắt păng kuẻch lẻ kỏi sư tonai, mã lẻi lu nhôn wả dềh lu bởn lắng hỏdai bắ, wả kơ bởn bắt tỏpả phả thai 'noh thoi yỏ, păng wả kơ Krả Yang hỏtủt jỏhngỏm lu bởn.

****Đởng rỏng bởn lắng phim**, 'nẻ kơ hắt hot, bởn athẻi pỏih jỏhngỏm bởn, tởbral tởdronh yoch păng 'măn jỏ krao khan kơ bắ.

Đây là phá thai.

Phim 1: Thây pỏgang Levatino roi tởbắt tởdronh phả thai.

(4 phứt)

**Phim 2: Tởd trong phả thai tởpả
thoi yỏ.** 'Nẻ kờ ăn kon hỏ'lỏp bởn
lảng. (2 phứt)

10 Giẻng

11 Giẻng

Raih iỏk hỏ'ỏp anỏp 'ngoaih tởpu kon 'noh hỏm trở phả thai ỏh?

Ủh! Anỏp 'ngoaih tởpu kon 'noh, hỏ'ỏp 'noh kỏm ỏh kờ kẻ v
pẻng mủh ỏh kờ raih iỏk lẻ tởpu kon 'noh lẻi mẻ sủ gỏ lỏch.

Athẻi 'bỏk, phả thai 'noh jở pỏrẻng pỏlỏch bẻngai. Mả lẻi raih
hỏ'ỏp anỏp 'ngoaih tởpu kon noh wỏ kỏ dẻng mẻ sủ yua kỏ h
'noh gỏ lỏch. Mủh tở anỏp, lu bẻngai jang pỏgang gỏh hỏmet
ỏn kỏ lu hỏ'ỏp 'noh gỏh anỏp trở lỏm tởpu kon pẻng gỏh wỏ 'ỏ
bởn athẻi pỏm tởd trong noh.

MANG THAI BÌNH THƯỜNG

THAI NGOÀI TỬ CUNG

**Nỏr jet 3: Pỏm liỏ wỏ kỏ bởn gỏh ba tởd trong pủn hiỏk lỏm
tởd trong 'nao 'ỏẻng Krỏ Yang ỏn kỏ lu bẻngai phả thai
noh, wỏ kỏ lu sủ kỏm bắt tởd trong 'mẻm mỏnat Krỏ
Yang pẻng gỏh klaih?**

Bởn ỏn lẻ tởd trong yỏch lỏm jỏhngỏm gỏ gỏn bởn ỏh kờ ỏn bởn chỏ tởd trong pủn hiỏk, pẻng
tởd trong Krỏ Yang dẻng pỏklaih bởn đẻng tởd trong yỏch.

Tởd trong pủn hiỏk Krỏ Yang: **ỏk tởd trong mỏnat đẻng Krỏ Yang pẻng hỏk iỏk tởd trong 'ỏẻng
tỏpỏt Sủ**, đẻng noh dỏm tởd trong kỏnẻ 'mẻ 'mách jẻng minh **tởd trong pủn hiỏk pẻng pỏm
kỏdranh kỏ bẻngai nai tởd trong 'mẻm mỏnat 'Bok Kei-Dei**. Tởd trong tỏplih 'nỏu kiỏ đỏn lui
bởn.

3 tởd trong đẻng bởn bắt kỏdih yỏch kỏnẻ - truh tở pỏm kỏdranh kỏ bẻngai nai.

1. Hỏriso 32:1-5: Đỏn lui, bắt kỏdih bởn yỏch pẻng tỏbral.

Bởn lảng tởd trong yỏch 'noh thoi yỏ? Đỉ đẻng lu bởn ỏn lẻ tởd trong lu bởn, lẻi lỏi thoi 'Bok
Đawit (tr3). Thoi noh bởn jẻng rỏdu tỏrỏn (tr3). Oẻi lỏm tởd trong yỏch pỏm kỏ lu bởn lap, sỏ'ngon
pẻng mỏlỏu (tr4). Mảlẻi tỏdah bởn tỏbral kỏdih tởd trong yỏch (tr5) Krỏ Yang gỏ mỏnat pẻng
pỏklaih lu bởn. Pủn dẻh, hiỏk dẻh kỏ bu tỏbral tởd trong yỏch pẻng iỏk tởd trong pủn hiỏk đẻng
Krỏ Yang (tr1).

Hỏm đỏn lui, athẻi:

1) **Drẻng** hỏm Krỏ Yang dỏm tởd trong bởn pỏm 'noh glỏi pẻng Krỏ Yang gỏh sek tỏlang bởn.

- “Yua kỏ inh bắt kỏ inh đẻi pỏm yỏch, tởd trong yỏch oẻi 'bỏt anỏp inh ling-lang. Inh pỏm
yỏch boih hỏm lh. Lỏp minh 'nu lh đẻch, pẻng pỏm kỏnẻ boih 'bỏt anỏp lh. Lh tỏpỏt, mủh
lh sek tởd trong pẻng trở 'ỏẻng dah lh sek tỏlang.” (Hỏriso 51:3-4)

2) **Tobral kơdih** tởdrong yoch păng pỉnh tởdrong mơnat đờng Kră Yang. Đawit “hrềng kro” yua kơ sữ ưh kơ tobral tởdrong yoch. Sữ lẳng tởdrong yoch ‘noh trắp trỉn dềh păng tởdrong mớlầu pờm kơ sữ rai tởrăn. Thoi noh sữ tobral kớdoh tởdrong yoch:

- “Mưh inh ềnh, lu kớting inh hiong hiach đỉ păng inh ôr krao prắt nẳ. Kớmắng kơ'nẳ ti Kră Yang kớtít inh trắp dềh. a Tởdrong pran kớtang inh hrềng krob thoi tở bọyan phang, Inh tobral yoch hắm Kră Yang 'Bok Kềi-Dềi, Ưh pắ đềi ôn dôm yoch kớnhề inh. Inh khan: “Inh tobral roi đỉ dôm tởdrong yoch glắi inh kơ Kră Yang. Ih huay pắ jỏ yoch inh.” (Hớriso 32:3-5)

2. Êsai 53:4-6: Đon lui, gớngang kơ Kră Yang Yêsu Krist hắm ‘Long Pớglang.

Kră Yang mơnat tởdrong yoch bởn kiở tởdrong kớ? Ưh kơ tởpắt tởdah mơnat ắn bớngai pờm yoch păng phak lu bớngai ‘lờng tởpắt, mắ lểi Kră Yang ắn tởdrong ‘mêm mơnat kơ đỉ đắng kon bớngai, yua kơ Sữ phak bớih kon Sữ kớdih wắ đờng pớklaih tởdrong yoch lu bởn. Ắn jan ưh, bởn gồ pủ tởdrong lỏch yua kơ tởdrong yoch “ Bu jang chắ tởdrong yoch, apah sữ tởdrong lỏch” (Rôm 6:23). (Mắ lểi Kră Yang lỏch tang lu bởn bớih). ‘Bok Kei-Dei ắn kơ lu bởn Kră Yang Yêsu (‘lờng tởpắt) nhen minh **tởdrong phak tởplih tởdrong yoch lu bởn**, wắ kơ tởdrong ‘lờng tởpắt đềi ư ang nhen thoi tởdrong ‘mêm mơnat Sữ ắn kơ kon bớngai bởn.

Kră Yang Yêsu **lỏch tang tởdrong yoch bởn** pắng ắn tởdrong ‘mêm mơnat Sữ kơ bớngai bu mắ lui kơ Sữ pắng tobral kớdih tởdrong yoch. Lắm kớhi juắt kon bớngai, phak minh ‘nu bớngai 2 wớtt hắm minh tởdrong yoch ‘noh ưh kơ trỏ. Kră Yang Yêsu pủ iỏk đỉ tởdrong yoch bớih, wắ kơ lu bởn gớh klaih. Yua kơ thoi noh ưh kơ đềi tởdrong yoch kớ lắm chắ arih bởn đề gớh phak mắlểi ưh kơ phak.

Lắm tởdrong phắ thai, Kră Yang Yêsu tuh pham Sữ kớpal ‘Long Pớglang wắ đờng pớklaih lu bởn đờng tởdrong pớlỏch bớngai ‘lờng tởpắt. **Tởdah bởn lui kơ Kră Yang Yêsu Krist, bởn kớm lui kơ:**

1) Kră Yang Yêsu lỏch yua kơ **tởdrong yoch lu bởn**, mắ dôm tởdrong pờm kơ bởn mớlầu thoi kơ phắ thai.

2) Kră Yang chu đỉ iỏk **dôm tởdrong phak** yua kơ tởdrong yoch rim ‘nu lu bởn, lắm noh kớm đềi tởdrong phắ thai.

Hắm đon lui, athềi:

3) Lui nghề tởpắ kơ Kră Yang Yêsu Krist - Sữ chu iỏk dôm tởdrong mắ ‘Bok Kei-Dei wắ phak bởn.

- “Đề ‘bet sữ rỏka yua kơ tởdrong yoch lu bởn. Yua kơ tởdrong kớnhề lu bởn na đề pớjỉ sữ. Đờng sữ chu đề phak na lu bởn đềi hiỏk-hian. Sữ chu pủ rỏka wắ kơ bởn gớh klaih hiỏk.” (Êsai 53:5).
- “Kon pờm Sữ lỏch tuh pham wắ huai iỏk bởn, wắ kơ bởn klaih đờng tởdrong ‘Bok Kềi-Dềi jỏ yo. Tởdrong noh yua kơ Sữ ‘mêm na Sữ ắn đềch thoi noh.” (Êphêso 1:7)
- “Na dang ềi ‘Bok Kềi-Dềi jỏ bởn jing bớngai ‘lờng bớih yua kơ đềi Yêsu Krist lỏch tang bởn. ‘Noh bởn bắtt kơ Sữ đờng pớklaih bởn đờng tởdrong ‘Bok Kềi-Dềi wắ phak.” (Rôm 5:9)

3. Hêbơơ 9:14: Đon lui, gơh gặt păng tởblah wă kơ đễi jởhngởm 'lởng tởpăt.

'Bok Kei-Dei krao bởn wă kơ bởn bắt hơmet jởhngởm bởn hơtaih đởng tởdrong yoch păng dôm tởdrong pơm kơ bởn lờch rằm, wă kơ bởn bở jang kơ 'Bok Kei-Dei mả arih ling lang. *Yang Pởngol 'Lởng 'Bok Kei-Dei togũm bởn hơtaih đởng dôm tởdrong kờnễ păng ăn kơ bởn đễi jởhngởm pran wă kơ bởn đễi tởdrong arih 'nao 'lởng, mả lễi kolih kơ đon lui bởn na bởn tởblah wă bowễi jởhngởm 'lởng rợgoh păng bởjang kơ Sừ.*

Blũng a lăm trong bởn yak năm 'noh đởng tởdrong **lấp đon** păng mơnat ăn đởng Kră Yang Yêsu Krist (đởng pởklaih đởng tởdrong yoch păng mơnat ăn kơ bởn), **tởblỏk ăn kỏdih kâu bởn**, trong 'noh bởih jở trong gơh đởng pởklaih bởn đởng tởdrong yoch bởn pơm. Kờplah Yang kờnễ pởhlũ bởn, lăm tởdrong tởchẻng bởn tởblỏk ăn kơ bởn dôm tởdrong yoch bởn đễi pơm, lễi bởn athẻi yak năm hăm đon lui păng tởbỏh ăn lu bởngai nai tởdrong đởng pởklaih păng jởhngởm 'lởng rợgoh đởng Kră Yang Yêsu Krist ăn kơ bởn. Sừ wă kơ bởn lui nghe kơ tởdrong đởng pởklaih Sừ păng bởjang kơ Sừ.

Hăm đon lui, athẻi:

4) Pơm kiở dôm tởdrong pũn hiỏk hăm đễ jởhngởm bởn, tởplih tởdrong yoch păng pơm kỏdranh kơ bởngai nai.

- “Tởng thoi ẻi, lễi pham Yêsu Krist kải hloh kơ dôm lu pham sem noh, yua kơ Sừ rợgoh ling-lang ưh kơ đễi yoch kiở ôh. Pởthim kơ Sừ Yang arih ling-lang tằm. Sừ soi kơ 'Bok Kẻi-Dẻi hăm pham Sừ kỏdih, na pham Sừ sut lẻ đễ dôm tởdrong yoch bởn, pơm kơ jởhngởm đon bởn jing 'lởng tởpăt hăm 'Bok Kẻi-Dẻi wă kơ bởn gơh jang kơ 'Bok Kẻi-Dẻi mả arih ling-lang.” (Hêbơơ 9:14)
- “Mả-lẻi jẻi lu buảl bởn, yua kơ lu sừ gởnang kơ Kon Triu 'Bok Kẻi-Dẻi lỏch tuh pham tang lu sừ, păng lu sừ adrin rả roi tởdrong Kon Triu. Lu sừ ưh kơ 'mêm kơ akâu ôh, lỏch bứh arih bứh.” (Tởdrong tởbỏh 12:11)

Bởn bắt bởih tởdrong pũn hiỏk hẻi 'nâu yua kơ bởn bắt tởplih dôm tởdrong mớilau lu bởn, pơm kỏdranh păng ư ang anăn Kră Yang. Lẳng “*Chinh phục bởi ân điển*” - Lăm passionlife.com

KRAO KHAN: 'Măn jở wă kơ đễ đẳng lu bởn bắt kỏdih bởn yoch păng tởbral. Păng wă kơ bởn roi kỏdih lu bởn dôm tởdrong bởn đễi bởh bắt. Apinh Yang Pởngol 'Lởng oẻi tỏk bỏk lu bởn păng krao khan kơ bảl.

Nởr jet 4: Kră Yang krao lu bởn wă kơ bởn pơm tởdrong kiở wă gắn tởdrong yoch tuh pham? Lu bởngai nai pơm tởdrong 'nâu thoi yỏ?

Đởng bởn bắt *Kră Yang poma* gah tởdrong arih gắ kải thoi yỏ truh tở *Kră Yang krao* bởn wă kơ bởn togũm bảl bowễi tởdrong arih. Pơm kiở păng pơm thoi yỏ wă kơ bởn gơh tởl nởr Kră Yang krao bởn.

Dôm tởdrong Kră Yang wă bởn pơm kiở Sỏp hla bởar Sừ đễi chih gah tởdrong phả thai 'noh thoi yỏ? Bởn athẻi pơm kiở? Kiở kời juắt 'Bok Kei-Dei, bởn athẻi:

1) ‘Ně kơ phả thai. Khôi juất mã minh bởn athêi pơm ‘noh “ ‘Ně kơ pơlôch bơngai” (Lễch đờng Êjiptơ 20:13). ‘Ně kơ pơrờng pơlôch bơngai ‘lờng tốpăt, mã khan tởdrong ‘noh gô đễi lời yua ăn kơ bởn. Phả thai ‘noh nhen thoi bởn pơrờng pơlôch minh ‘nu bơngai ‘lờng tốpăt. Yua kơ thoi noh, tởdrong phả thai noh jở tởdrong glăi. Bởn ‘nẻ kơ pơlôch kon hơ’lờp bởn kơdih mã khan bởn đơnuh hin dang nhơ. Bởn ‘nẻ pơlôch kon hơ’lờp 2 sỡnă mắ kơ đờng kơdoh kầu bởn.

2) ‘Nẻ kơ pơm ưh kơ bắt kớ gah tởdrong phả thai. Khôi juất mã ‘bar “Athêi ‘mêm kơ bôl buốl thoi bởn ‘mêm akầu bởn kơdih.” (Lêwi 19:18). Pơm ưh kơ bắt noh thoi lẻ kơ bởn đờng hăm tởdrong ‘noh mỗn. Mưh bởn gắn đễ pơlôch minh ‘nu bơngai hơ’lờp 2 sỡnă lẻi bởn athêi gắn tởdrong phả thai mỗn (Bỏtho khôi juất 21:7). Thoi noh tởdrong bởn kắl kơ pơm ‘noh đờng tợgũm!

Bởn ‘nẻ kơ achắng lẻ tởdrong gắl kắl ‘nầu! Krắ Yang krao bởn mắ kơ bởn pơm - đờng tợgũm (Tởdrong pơđỏk 24:11-12)

3) Hởdrin đờng tợgũm bơngai ‘lờng tốpăt. Krắ Yang krao bởn mắ kơ bởn bắt kớdih tởdrong bởn kắl kơ pơm mắ kơ đờng tợgũm lu bơngai nai đờng tởdrong lỏch - pờn nuih pơma pắng pơm hloi mắ đờng tợgũm bơngai nai!

- “Đờng pơklaih bẻ lu bơngai mắ nă mắ trong lỏch. Pắng đờng pơklaih bẻ lu bơngai mắ đễ mắ pơlôch. Tởdah ih khan, “Nầu, nhôn ưh kơ bắt ôh tởdrong noh” Hăm trở đễi tởngla ‘bôh bớih tởdrong noh? Hăm trở đễi tởngla wẻi-lắng bớhngol ih sữ ‘bôh tởdrong noh? Sữ gô pơm tởwih kơ rim ‘nu kiở thoi đễl lu sữ pơm” (Tởdrong pơđỏk 24:11-12)

a. Bởn ưh kơ gớh pơm bởn ưh kơ bắt pắng ưh kơ pơm kớ. Krắ Yang bắt tồm tởdrong lắ mắ jởhngỏm lu bởn pắng Sữ gô sek tởlang kiở kơ tởdrong bởn pơm pắng ưh kơ pơm. Đôm tởdrong ‘noh gắl kắl đễh. Bởn athêi đờng kớdih kầu bởn hloi đờng đôm tởdrong bởn hli tởr hăm jởhngỏm bắt hỏđắl Krắ Yang oẻi rắp gô bởn tởl nờ Sữ krao bởn noh.

b. Tởdrong bởn pơm anắp tởdrong pơlôch kon bơngai noh, bởn pơm mắ kơ đễ bôh Krắ Yang lắ mắ chắl arih bởn. (Tởdah bởn ưh kơ pơm tởdrong noh lẻi đễ kữm ưh kơ bắt Krắ Yang mỗn)

- “Athêi sek mã tốpăt lu bơngai rỏdu tởrắn pắng mớti mẻ ‘bắ; Athêi sek tốpăt kơ lu bơngai pơmat-tat pắng lu hoh kơ đễi. Pơklaih bẻ lu bơngai rỏdu tởrắn pắng lu đơnuh hin pơmat-tat, Pơklaih lu sữ đờng ti lu bơngai kớnh.” (Hỏriso 82:3-4)
- “Ih pơma ăn bẻ kơ lu bơngai ưh kơ gớh pơma, Ih pơma ăn bẻ tởdrong trở kơ lu bơngai pơmat-tat. Pờih ‘bở ih ha pơma sek mã tốpăt. Tợgũm kiở kơ trở lắp kơ lu bơngai đơnuh hin, hăm bơngai pơmat-tat.” (Tởdrong pơđỏk 31:8-9)

Pơm kiở khôi juất ‘Bok Kei-Dei :

- “Thoi noh na mã đôm tởdrong kớ iẻm mắ kơ đễ pơm tợgũm iẻm, iẻm athêi pơm tợgũm đễ lẻi-lắi thoi noh. ‘Noh trở kơ tởdrong juất Mỏis pắng tởdrong lu bơngai pơtruh nờ ‘Bok Kẻi-Đẻi sỏ.” (Mathiơ 7:12)
- “Yua kơ ‘Bok Kẻi-Đẻi pơkắ bớih kơ bởn thoi ầu: “Bởn athêi ‘mêm kơ bôl buắl thoi bởn ‘mêm akầu kớdih.” Bơngai bu rắk tởdrong noh sữ dang kiở tồm đôm tởdrong juất ‘Bok Kẻi-Đẻi pơkắ.” (Galati 5:14)

Krắ Yang bỏtho bởn mắ kơ bởn gớh đờng tợgũm bơngai nai: Luka 10: 15-37

5) **Tơdrong ho'mon bōngai Samari 'noh wă kơ bởn bắt bởn kăi kơ pơm kiơ wă tợgũm bōngai nai** (Luka 10:25-37). Bōngai Samari 'nâu nhen thoi kơmĩl ăn kơ bởn hỏk iỏk păng pơm kiở. Mă khan tơdrong 'noh pơm kơ bởn huach jơnă hăm jên tơmam bởn mảlẻi tơdrong bởn pơm 'noh tợgũm bōngai nai păng ư ang anăn 'Bok Kei-Dei , jởhngỏm 'mêm mơnat bởn đẻi bôh kiở dôm tơdrong bởn pơm yua kơ bōngai nai.

Tơdrong ho'mon bōngai Samari roi tởbắt:

- Bōngai jum dă bởn 'noh bu - **Dôm lu bōngai mả kăi bởn tợgũm** lu sữ đởng tơdrong lỏch.
- Pơm liơ wă kơ bởn gờh tợgũm - **đẻi jởhngỏm 'mai h tợgũm, 'mêm mơnat**, 'măn jơnă păng jên tơmam.
- "Bōngai jum dă 'mêm mơnat" 'noh bu - **Lu bōngai mả đẻi jởhngỏm 'mêm mơnat păng tợgũm bōngai nai.**

Lu bōngai bu pơm kiở nử kơ đởng 'Bok Kei-Dei tợgũm bōngai 'lởng tởpăt? Lu sữ pơm tơdrong 'noh thoi yơ?

Lu sữ bởwẻi lu bōngai 'lởng tởpăt lă chăi lu sữ 'noh thoi yơ? Bởn lăng dôm tơdrong lu sữ pơm, bởn hỏk iỏk dôm tơdrong noh thoi yơ, bởn gờh pơm kiơ wă tợgũm lu hỏ'lỏp lỏch yua kơ phả thai hẻi 'nâu thoi yơ?

1. LU BONGAI PƠM KƠMỈL PĂNG DÔM NỬ BỞTHO LĂM SỞP HLA BỜAR 'Bok Kei-Dei .

a. **Rubên** tợgũm Jỏsep đởng tơdrong lu 'nhỏng oh sữ wă pơlỏch Jỏsep. Rubên pơma tởbôh păng pỉnh pơi lu 'nhỏng oh sữ wă kơ găn tơdrong yoch tuh pham bōngai 'lởng tởpăt. Blũng a 37:21-22: *"Rubên mởng nử ẻi, na hloi khan kơ lu 'nhỏng oh sữ, wă pơklaih oh sữ; lu bởn 'nẻ kơ pơlỏch sữ; Sữ khan đởng lu bởn 'nẻ kơ pơm truh pham lẻch; iỏk rỏp klỏm lẻ sữ tở lăm solũng đẻch păng bởn 'nẻ kơ pơrăm lẻ sữ păng ti bởn. Sữ pơma thoi noh sữ wă pơklaih Jỏsep đởng ti 'nhỏng oh sữ, wă kơ tởbrỏk tở 'bă lu sữ."*

b. **Lu yă kơ'mỉn bōngai tởpủ** tởđẻh Êjiptơ tợgũm minh 'nu hỏ'lỏp đởng tơdrong pơlỏch kon đở-nglỏ lă chăi 'bok Mỏih yua kơ lu sữ lui nẻh kơ Kră Yang, lu sữ ưh kơ pơm kiở nử pơtao lăm tơdrong pơlỏch bōngai hỏ'lỏp 'nao tởpủ 'noh. 'Bok pơtao jet lu sữ "yua kơ kiơ lu iẻm lẻ lu kon đở-nglỏ 'noh arih", lu sữ pởn nuih păng tởl hăm tơdrong gờh hỏgẻi đởng thim lờ hỏ'lỏp nai đởng - Lẻch đởng Êjiptơ 1:17: *"Mả-lẻi lu yă kơ'mỉn đẻ tởpủ mả bắt hli yom kơ Kră Yang 'Bok Kẻi-Đẻi ưh kơ đẻi pơm kiở nử pơtao Êjiptơ pơkă pơkăm, sữ rong đỉ lu nẻ đở-nglỏ arih ngăi."*

c. **Mẻ 'bok Mỏih** đởng kon sữ. Sữ ôn kon sữ lăm hnam (Lẻch đởng Êjiptơ 2:1-10). Đởng rỏng kơ noh sữ ăn kon sữ kơ minh 'nu bōngai nai rong wă kơ kon sữ gờh wử 'lỏ păng pơm keh dôm tơdrong mả 'Bok Kei-Dei hỏmet kơ kon sữ noh.

Tơdrong jang 7:19-21: *"'Bok pơtao ẻi pơm kơnẻ kơ lu 'bok kơdră bởn sỏ păng sữ pơgỏ lu sữ athẻi hủt pỏỏt đỉ kon nẻ lu sữ wă kơ lu kon nẻ jah lỏch. Hỏtai ẻi đẻi mẻ Mỏis tởpủ kơ sữ. 'Bok Kẻi-Đẻi lăp đon kơ nẻ Mỏis mỏn. Mẻ 'bă sữ rong nẻ Mỏis tở hnam lăp pêng khẻi. Kơplah 'noh mẻ sữ tah lăm bai năp tở'bỉch tở kơpởng đak kơng. Na kon adruh 'bok pơtao iỏk 'me rong nẻ Mỏis, pơm kon kơdih hloi."*

d. **Ôbadia** tợgũm 100 'nu 'bok khan lẻ adrol đởng ti 'bok Yẻsabên, sữ hỏmet anih kơ'nop.

I Lu potao 18:4: “Koplah Jêsebel polôch lu bongai khan lể adrol mã Kră Yang yua, Ôbadia ba minh-hrêng 'nu lu bongai khan lể adrol ôn lu sư tở 'bar anih lăm hogop tomo lăm minh anih potđam-jit 'nu, ăn kơ lu sư tomam sa păng đak nhă.”

e. **Rahap** togũm lu bongai chop lăng char. Sư ôn lu bongai 'noh păng poma holênh wă togũm lu 'bok chop lăng char, đê kũm ư ang tở trong sư pơm (Jôsuê 2, Yako 2:25)

f. **Lơ bongai** jing minh jởnggỏm đon, minh nỡr poma wă togũm Jônathan.

I Samuel 14:45: “Mã-lểi kon polểi tở Sôl khan: Ủh ôh! Jônathan jở bongai pơm ăn boih kơ bongai Isorael kễ jểi dang 'noh, liơ mã gờh trở kơ lôch? Tở trong 'noh ủh kơ gờh! Nhôn apinh Kră Yang arih na pơm kodranh kơ bởn pokă khan mã minh ioi sỏk kopal kỏl sư kũm ủh kơ đểi hỏlũng tở teh; sư mã gờh kễ jểi nă âu noh đởng Kră Yang 'Bok Kẻi-Đểi togũm sư. Thoi noh kon polểi đởng Jônathan klaih đởng tở trong wă polôch.”

g. **Esther** togũm kon polểi sư đởng tở trong polôch kiở kơ tở trong juất 'nao. Sư pởn nuhi poma đởng lu bongai mã wă lôch 'noh (Esther 3:9-13 và 4:14-16) “.....Thoi noh inh gỏ một tở anih potao, mã khan pơm glăi kơ tở trong juất burh mỏn. Tở dah trở kơ lôch lể inh lôch.”

h. **Kră Yang Yêsu** botho ăn kơ bởn wă kơ kỏdih kỏdih lu bởn gờh togũm bongai nai nhen thoi bongai Samari 'mêm monat 'noh (Luka 10:25) Lu bongai pơm komĩl păng dôm tở trong đểi pơm lăm chăl sỏ.

2. LU BONGAI PƠM KƠMIL PĂNG DÔM TỜ TRONG ĐỂI PƠM LĂM CHĂL SỎ.

a. **Chăl blũng a**: Lăm chăl La Mã (Đ.K), tở trong phă thai păng polôch lu hỏ'lops 'nao tởpủ 'noh lỏ dềh. Mẻ bả lu hỏ'lops 'noh achăng lể kon sư lăm bri kông, rok trong wă kơ lu hỏ'lops 'noh lôch păng lể lu sem bri sa. Lu hỏ'lops mã 'noh đểi bongai iỏk rong lu sư wă pơm đỉch hăm đi. **Hnam Akũm 'Blũng a botho**: “**'Nẻ kơ phă thai păng polôch lu hỏ'lops 'nao tởpủ**”. Dôm tở trong noh đểi chih lăm **“Didache”** minh hla ar botho lăm hnam Akũm 'Blũng a, kũm botho khan: “Đểi 'bar trong, minh trong tở trong arih, minh trong tở trong lôch, 'bar trong 'nâu pha ra bắ dềh”. Trong tở trong lôch 'noh: “....Lu bongai polôch lu hỏ'lops, lu bongai pơm konẻ kơ rup Yang”. Trong tở trong 'lởng: “Lu bongai togũm lu hỏ'lops păng togũm lu đở-kăn anăp hăm kon sư.”

1 chăl = 100 sỏnă

b. **Chăl mã 2: Tertullian** (160-220) - minh 'nu bongai wă dềh lu bongai đểi jởnggỏm 'mêm monat. Sư chih hla bởar botho rỏdah hỏđăl dềh gah tở trong phă thai lăm chăl sư arih. Poma gah bongai lui, sư khan **“Lăm lu bongai lui nhôn, polôch bongai 'noh jở minh tở trong mã 'Bok Kei-Đeỉ khă găn, ủh kơ ăn nhôn pơm”**. Yua kơ thoi noh, nhôn ủh kơ gờh polôch bongai, kũm ủh kơ gờh phă hủt lể lu hỏ'lops oẻi lăm klak mẽ.”

c. **Chăl mã 3: Augustine** (354-430) botho tobỏh tở trong yoch bongai đở-ngỏ lăm tở trong phă thai. **“Lu sư pỏhlủ pỏlung lu bongai đở-kăn huch pỏgang wă kơ ủh kơ đểi anăp, dah đểi anăp boih lể lu sư gỏ polôch lể lu hỏ'lops noh.”**

d. **Chăl mã 6: Justinian** - potao gah holẻch dềh char La Mã, đểi minh 'nu bongai lui (482-565) botho **“Lu bongai bu bỏh minh 'nu hỏ'lops, lu sư athẻi wẻi rong lu hỏ'lops 'noh lăm Kră**

Yang. Lu ho'lo'p 'noh jing minh 'nu kon rong, lể lể thoi bởn mớn Kră Yang jộ bởn jing kon
Sư lăm dền char 'lờng rỏ Sư."

e. Chải mả 16 (Chải tởplih homet): John calwin pơma khan "Mưh bởn yua anăn 'lờng rỏ Kră Yang wả tởblah tởdrong ho'le'nh pơdăr đởng Yang kởnế wả tởgũm lu bởngai 'lờng tởpăt.... Bởn gô pữ iỏk tởdrong che bởle păng areh đởng lu bởngai lăm ala teh ầu, lu sư gô chă pơlỏch bởn, iỏk mủk tởmam păng che bởle bởn."

f. Chải mả 18-20: Bởngai pơm kỏdranh **William Carey** (Ấn Độ, 1761-1834) gắn tởdrong đê klỏm tủk lu ho'lo'p 'nao tởpữ lăm đak glung wả kờ lu boya kấp sa. Păng khă gắn Sati- tởdrong soh hỏkăn oể arih hăm klo sư tởdah klo sư lỏch. Bởngai pơm kỏdranh Marry Slessor (Châu Phi, 1848-1915) tởgũm lờ ho'lo'p kỏmar đởng tởdrong đê pơlỏch. **Mễ Têrêsa** (1910-1997) - bởngai pơm kỏdranh, sư năm tở teh đak Ấn Độ, sư pơm lờ hnam tởgũm păng chă hnam đởnỏ rong lu ho'lo'p mớti. Sư khan "Apinh 'nẻ kờ pơlỏch lu ho'lo'p noh Ần lu ho'lo'p 'noh kờ inh. Inh gô iỏk rong lu ho'lo'p mả mẻ bả sư achắng 'noh."

Lu bởngai lui pơm anih wể rong lu ho'lo'p mớti, pơm hnam pơgang, ling lang iỏk rong păng tởgũm lu pơm đỉch kỏdầu ôn đởng teh đak Mi, ôn lu bởngai pơm kỏdranh lăm teh đak Trung Quốc păng tởgũm lu bởngai Juđê đởng teh đak Đứk lăm chă tởblah mả 'bar. **Lu bởngai wể lắng** hnam Akũm ưh kờ đởng hăm tởdrong phả thai, lu sư adrin chă tởgũm lu bởngai đở-kăn, lu ho'lo'p đởng tởdrong pơlỏch. **Lu bởngai pơm kỏdranh** roi tởdrong 'nao 'lờng 'Bok Kei-Dei , tởgũm lu bởngai anat anot lăm chă arih păng bởtho ần lu bởngai 'noh dỏm tởdrong ưh 'lờng mả bởn ưh kờ gờh pơm lăm chă arih.

3. LU BỞNGAI PƠM KỞMỈL PĂNG DỎM TỎDRONG ĐỂI PƠM LẮM CHẮL HRỂI 'NẦU

A. Tởgũm lu bởngai đở-kăn păng lu ho'lo'p đởng tởdrong phả thai.

Dang ểi lu bởngai lui kũm dai tởgũm bởwể tởdrong arih lu ho'lo'p, lu sư năm ngỏi pơlung tởgũm lu bởngai pơm mẻ/ lu hnam đởnỏ đểi rũng rắng lăm tởdrong anấp jum đả bởn.

Gah kỏdih kỏdih, lu bởn athểi pơm rok thoi bởngai Samari, tởgũm lu bởngai đểi tởdrong truh rũng rắng kỏplah sư oể anấp, tởgũm lu bởngai đở kăn hăm lu ho'lo'p kiở kờ jỏhngỏm kỏdih.

Gah khủl tởpỏl, lu bởngai lui hăm hnam Akũm tởgũm lu bởngai oể anấp lăm anih lu sư arih noh, truh tở dang ểi kũm đểi tởgũm loi rỏbầu lu ho'lo'p lăm teh đak.

Khủl tởgũm bởngai đở-kăn anấp: lu sư bởtho tởgũm ần lu bởngai oể anấp 'noh wả kờ lu sư kũm bắt păng kẻ hỏi đởng tởdrong rũng rắng kỏplah oể anấp, khủl 'nầu kũm khắm tởgũm lu bởngai đở-kăn, klo-kăn wả kờ lu sư hoể kờ phả thai. Kũm tởgũm tởmam khắm, siêu âm adrol, lăm păng đởng rỏng tởpữ ho'lo'p. Lu sư pơm buỏl tởgũm lu bởngai 'nao pơm mẻ gah tởdrong wể rong kon ho'lo'p, lu sư kũm chỏ chă bởngai rong lu ho'lo'p mớti mớn.

Minh khủl tởpỏl kũm gờh **pỏih anih tởgũm lu bởngai anấp**, anih mả tởbỏp păng pơlung tởgũm lu bởngai anấp đểi tởdrong rũng rắng (tỏchểng wả phả thai). 'Noh kũm nhen minh kỏbang lăm anih khắm, minh anih iẻ lăm hnam pơgang, minh hnam thuê jẻ anih lờ bởngai năm phả thai. **Lu sư pơm tởdrong 'noh wả kờ tởbỏp lu bởngai đở-kăn/ hnam đởnỏ adrol lu sư phả thai** - kỏplah lu sư chă anih păng rok trong năm tở anih phả thai - păng tởgũm lu sư wả kờ lu sư ưh pả phả thai. **Anih 'nầu kũm đểi pơm tở 'ngoaih wả kờ lờ bởngai chă bỏh.**

Minh khủl topôl kũm dai gơh pơih minh pôm hnam mơnat/ hnam hơ'lốp ăn kơ mẽ hăm kon sủ gơh oểi. Đễi lu bọngai đrỗ-kăn chơ chă anih kơ'nộp kơplah sủ wă jể topủ yua kơ đễi bọngai thễi lu sủ phả thai. Anih 'nơh bỡwễi lu bọngai đrỗ-kăn adrol, kơplah păng đờng rờng lu sủ topủ kon. Tờdrong kăi hloh 'nơh kũm wă kơ gơh **tợgũm lu bọngai kăi kơ tợgũm**. Dôm tờdrong tợgũm kũm đễi roi tởbắt **mă lểi lu hnam mơnat pôm ataih đờng lơ bọngai nai**.

Kơplah tợgũm minh 'nu bọngai đrỗ-kăn oểi lăm tờdrong rừng rằng kơplah anấp ('maih phả thai), bởn athễi:

- **Tởbồh tờdrong 'mêm mơnat**. Athễi pơma: Inh sỏ'ngon dềh kơplah ih đễi tờdrong truh 'nâu.
- **Mờng păng hlồh**. Athễi pơma: Ih hăm gơh roi kơ inh bắt tờdrong truh kơplah ih anấp?
- **Bỏtho thim**. Athễi pinh: Ih hăm bắt gah kon hơ'lốp ih oểi anấp 'nơh/ phả thai/ tờdrong rờih nai?
- **Athễi hỏk rok bọngai Samari mơnat**. Athễi pơma: Inh gồ tợgũm ih bỡwễi kon hơ'lốp. Ba gồ chă trong.

Wă pôm minh khủl tợgũm lu đrỗ-kăn anấp wă tợgũm lu đrỗ-kăn lăm anih bởn oểi, bởn athễi pôm:

- Krao pơpôi lu bọngai lui - đờng jang hỏdai bắi pắng krao khan. Athễi pơma hăm 'bok bỏtho tở anih ih oểi.
- Chă, bắt tờdrong phả thai lăm pơlểi - tở nhỏ? Bu? Dôm nhỏ? Yua kơ kỡ?
- Năm ngồi pơlung lu bọngai đrỗ-kăn lu bu mă kăi bởn tợgũm - pơlung hăm tờdrong nhắn tin, ngồi pơlung hăm lu bọngai nai.
- Chơ chă lu anih, khủl bọngai tợgũm lu bọngai anấp lăm anih bởn oểi - lu bu gơh tợgũm ih? Thây pơgang?

B. Nờr pơjah pơjắng đờng lu bọngai bỡwễi tờdrong arih (Bảo vệ mắm sỏng) - athễi pôm kờdranh ăn khủl topôl pắng bồi buồi tở 'ngoih hnam Akũm.

Wă pôm kờdranh ăn lu khủl topôl 'ngoih anih hnam Akũm 'Bok Kei-Dei gah tờdrong ưh kơ gơh phả thai pắng bỡwễi tờdrong arih khủl hơ'lốp 'nao anấp, mă ưh kơ yua sỏp hla bớar nờr 'Bok Kei-Dei bởn kũm gơh pôm kờdranh wă kơ lu sủ dai gơh hlồh tờdrong ầu:

i. Dôm tờdrong:

- Pờrờng pơlồch bọngai 'lờng topắi 'nơh glắi.
- Phả thai 'nơh jở pờrờng pơlồch minh 'nu bọngai 'lờng.
- Yua kơ thoi nơh, phả thai jở minh tờdrong yoch glắi.

ii. Yua tờdrong gơh hợgễi (Nờr jet 1) wă tởl nờr jet "Hơ'lốp 'nao anấp 'nơh kỡ? Lu sủ hăm trở kon bọngai ưh?"

iii. Yua tờdrong 'lờng topắi tởbắt ăn đỉ đắng kon bọngai lu bởn kăi kơ đễi bỡwễi lểi lắi bắi đềch.

Athễi pinh "**Hăm trở ưh dah bởn pơlồch bọngai hơ'lốp 2 sỏnắm**." Đỉ đắng lu bởn gồ tởl "Ư'H! Bởn ưh kơ pơjắng tờdrong pơlồch minh 'nu hơ'lốp 2 sỏnắm - mă khan đờng tờdrong kỡ bứh. Mă lểi lu bởn gồ hỏdrin pơjắng ăn tờdrong phả thai khan hơ'lốp 'nao anấp pha kơ minh 'nu hơ'lốp

2 sɔnɔm. Lu sɔ pɔma 1 lɔm 4 tɔdrɔng pha ra mɔ lɛi ɯh kɔ đɛi tɔdrɔng hɔ nhɔ pɔjɔng ɔn tɔdrɔng phɔ thai. ‘Nɔu jɔ dɔm tɔdrɔng lu sɔ pɔma pɔng dɔm nɔr bɔn tɔl tɔwih tɔdrɔng noh.

a. Lu hɔ’lɔp tim mɔ tɔpɔ ‘noh ɔi iɛ. Trɔ bɔih lu hɔ’lɔp ‘nao ɔnɔp ‘noh iɛ biɔ lu hɔ’lɔp ‘nao gɔh nɔnɔm, lu ‘lɔp ‘nao gɔh nɔnɔm iɛ biɔ lu ‘lɔp mɔlɔh. Tɔdrɔng gɔt kɔl, lɛi lɔi ‘nɔu ɯh kɔ kiɔ tih dah iɛ. Mɯh lɛi bɔngai drɔ-nglo tih biɔ bɔngai drɔ-kɔn, lɛi hɔm trɔ lu sɔ gɔt biɔ ɯh?

b. Lu hɔ’lɔp ɔi lɔm klak mɛ. Trɔ bɔih! Mɔ lɛi ɔnih bɔn ɔi ɯh kɔ bɔt bɔn bɔngai thoi yɔ. Mɔ bɔn ɔi tɔ ɔnih hɔnhɔ kɯm lɛi lɔi đɛch. ɯh kɔsɔ kɔn bɔn ɔi tɔ hɔm lɛi bɔn nhen bɔngai biɔ kɔplah bɔn ɔi rok trong. ɯh kɔ đɛi tɔplih kiɔ lɔm Jɔhngɔm minh ‘nu bɔngai mɔ sɔ ɔi lɔm klak mɛ dah tɔpɔ bɔih, sɔ jɔ minh ‘nu kɔn bɔngai.

c. Bɔngai tim mɔ tɔpɔ tim mɔ gɔh tɔchɛng. Trɔ bɔih! Lu bɔngai hɔ’lɔp ‘nao gɔh nɔnɔm tɔdrɔng hlɔh bɔt sɔ sɛt biɔ lu bɔngai hɔ’lɔp mɔlɔh. Lu bɔngai ɔi hɔngɔt lɔm hɔnih raih, lu sɔ ɯh kɔ bɔt kiɔ thoi lu sɔ ɔi hɔdrɔ. Mɔ lɛi tɔdrɔng gɔt kɔl lu sɔ lɛi lɔi bɔl đɛch, ɯh kɔ kiɔ tɔdrɔng sɔ hlɔh bɔt. Pɔlɔch lu bɔngai kɔplah lu sɔ ɔi raih ‘noh hɔm trɔ ɯh? Leh tɔdrɔng gɔt kɔl kɔn bɔngai kiɔ kɔ tɔdrɔng lu bɔn hlɔh bɔt?

d. Lu hɔ’lɔp tim tɔpɔ gɔ mɔng đɔng bɔngai nai wɛi rong. Trɔ bɔih! Đɔ đɔng lu hɔ’lɔp ‘nao tɔpɔ, lu hɔ’lɔp iɛ pɔng lu hɔ’lɔp mɔlɔh, lu sɔ gɔ mɔng bɔngai nai rong. Bɔngai krɔ pɔng bɔngai jɔ jɔn kɯm lɛi lɔi. Lu bɔngai jɔ “tiɛ đưɔng” lu sɔ kɔl yua pɔgang insulin ling lang, mɯh ɯh yua lu sɔ gɔ lɔch. Krɔ Yang kɔn lu bɔngai mɔ mɔng bɔngai nai rong ‘noh, lu sɔ kɔl kɔ đɛi wɛi rong ɯh kɔ gɔh pɔlɔch.

Mɔ ɯh lu sɔ pɔma pɔjɔng ɔn tɔdrɔng phɔ thai kɔn yua kɔ wɔ tɔgɯm lu bɔngai drɔ-kɔn/ pɔyɔ, mɔ lɛi tɔpɔ lɔm jɔhngɔm lu sɔ - lu sɔ lɔng lu hɔ’lɔp ‘nao ɔnɔp ‘noh ɯh kɔ nhen thoi minh ‘nu bɔngai - tɔpɔ lu hɔ’lɔp ‘noh kɯm nhen lu bɔn mɔn! Thoi noh, pɔ minh wɔt đɔng wɔ kɔ lu sɔ hlɔh, ɔthɛi pɔnh lɔi dɔm lu nɔr pɔjɔng ‘noh hɔm gɔh yua hɔm minh ‘nu ‘lɔp 2 sɔnɔm ɯh?

a) Jɛn tɔmam: “Lu nhɔn đɔnuh hin đɛh, nhɔn ɯh kɔ đɛi tɔm mah wɔ rong thim kɔn hɔ’lɔp.” Mɯh tɔdrɔng wɛi rong minh ‘nu hɔ’lɔp ɯh kɔ tɔm mah, bɔn hɔm gɔh pɔlɔch lɛi lu sɔ ɯh? Pɔtih gia minh hɔm đɔnɔ đɛi lɔ kɔn, brɛi sɔ pɔlɔch lɛi minh ‘nu kɔn 2 sɔnɔm sɔ wɔ kɔ hɔi gan hoach jɛn tɔmam, tɔdrɔng ‘noh hɔm trɔ ɯh? ɯh! Thoi noh bɔn kɯm dai ɯh kɔ gɔh phɔ thai mɔn, yua kɔ tɔdrɔng ‘noh ɯh kɔ ‘lɔng tɔpɔt.

b) ɯh kɔ ‘mai: “ɯh kɔ gɔh pɔgɔ minh ‘nu bɔngai drɔ-kɔn wɔ kɔ sɔ tɔpɔ minh ‘nu hɔ’lɔp mɔ ɯh kɔ đɛi bu wɔ lɔm chɔl ɔu.” Lu bɔngai nɛh ‘noh jɔ minh tɔdrɔng ‘lɔng, pɔtrɔm jah pɔlɔch lɛi lu hɔ’lɔp ‘noh đɔng sɔ ɔi iɛ - ‘lɔng hloh kɔ lɛi lu hɔ’lɔp ‘noh tɔpɔ mɔ lɛi ɯh kɔ đɛi bu ‘mai rong. Mɯh ɯh kɔ đɛi bu wɔ ih, lɛi hɔm gɔh pɔlɔch lɛi ih ɯh? Pɔtih gia minh ‘nu hɔ’lɔp 2 sɔnɔm ɯh kɔ đɛi bu wɔ rong pɔng bɔn bɔt tɔ ɔnɔp, kɔplah sɔ 5 sɔnɔm gɔp gɔ teh pɔng ɯh kɔ ‘mai rong. Lɛi bɔn hɔm gɔh pɔlɔch sɔ đɔng dang ɛi hloi wɔ kɔ tɔ ɔnɔp sɔ ɯh pɔ đɛi tɔbɔp tɔdrɔng ‘noh đɔng. ɯh ɔh! Bɔn ɔthɛi ɔdrin tɔgɯm tɔplih tɔdrɔng ɔnih bɔngai hɔ’lɔp noh. ‘Maih dah ɯh ‘noh ɯh kɔ trɔ lɔm tɔdrɔng gɔt kɔl kɔn bɔngai. Yua kɔ kɔn bɔngai bɔn lɛi lɔi bɔl đɛch. Lu hɔ’lɔp tim mɔ tɔpɔ kɯm lɛi lɔi bɔn mɔn.

c) Hɔ’lɔp hɔwen hɔwo: “ɯh kɔ gɔh pɔgɔ bɔngai drɔ-kɔn rong minh ‘nu bɔngai hɔwen hɔwo.” Pɔtih gia ɔnɔp ih đɛi minh ‘nu hɔ’lɔp ɯh kɔ đɛi tɔdrɔng hlɔh wao, dah bɔn pɔlɔch lɛi sɔ yua kɔ tɔdrɔng ‘noh hɔm trɔ ɯh? ɯh, đɔ đɔng lu bɔn gɔ đrɔng wɛi rong bɔngai hɔ’lɔp ‘noh. Đɛi minh ‘nu hɔ’lɔp jɔ jɔn tim mɔ tɔpɔ hɔm minh ‘nu hɔ’lɔp 2 sɔnɔm jɔ jɔn, lɛi yua kɔ kiɔ bɔn pɔlɔch

lẽ lu bōngai hơ'lốp tim mã tốpủ 'noh? Yua kơ kio bōngai 'nâu gơh arih, bōngai 'noh ưh? Thoi noh, bōn bắt tốpả *lu hơ'lốp tim mã tốpủ 'noh kữm dai nhen kon bōngai mồn*. Lu bōngai mã 'noh khan pơlôch lu hơ'lốp jĩ jăn đōng sư tim mã tốpủ 'noh jở minh tōdrong 'lōng. Tốpả lu sư bắt tōdrong 'noh ưh kơ 'lōng păng ưh kơ đēi tōgũm lu hơ'lốp 'noh. Trỗ hloh hnam đơnỗ mã phả hũt lẽ lu hơ'lốp noh yua kơ lu sư ưh kơ wã hoach jên tōmam păng kuã kơ mơlâu,....

d) Bōngai đrỗ-kăn gơh rơih kơdih dōm tōdrong lăm kâu jăn sư: “Kâu jăn inh, inh gơh rơih kơdih.” Ưh! Mưh minh 'nu bōngai đrỗ-kăn poma tōdrong 'noh wã khan sư gơh rơih pơlôch păng phả hũt lẽ hơ'lốp lăm klak sư 'noh. Sư ưh kơ đēi tōdrong hlōh wao gah tōdrong 'noh, hơ'lốp 'noh jở minh 'nu bōngai nai - oẽi lăm klak sư hrēi đēch! Yua kơ thoi noh sư ưh kơ gơh rơih wã pơrăm dah *pơlôch bōngai nai*. Lẽi lăi, minh 'nu bōngai mễ ưh kơ gơh pơlôch kon 2 sơmăm sư! Lu hơ'lốp tim mã tốpủ dah 'nao tốpủ kữm lẽi lăi bải đēch! Tốpả bōih, bōngai đrỗ-kăn đēi minh tōdrong gĩt, 'lōng hloh đĩ đăng 'noh jở tōdrong “pữ trấp” kon lăm klak sư! (*Anăp 'ngoaih tốpủ kon - lăng nỡr jet 2*)

C. Athēi bōtho lăm hnam Akũm 'Bok Kei-Deilăm pơlễi bōn oẽi - 'Nễ kơ phả thai, tōgũm lu bōngai đrỗ-kăn oẽi anăp păng đōng tōgũm lu hơ'lốp:

Tōdrong 'nâu kăi dēh mưh lu bōngai bōjang lăm hnam Akũm 'Bok Kei-Dễi, lu 'bok bōtho tōgũm lu bōngai lui wã kơ lu sư **ưh kơ phả thai**, păng hơmet **tōgũm bōngai đrỗ-kăn hăm lu bōngai hơ'lốp gơh klaih đōng tōdrong truh đōng rōng kơ phả thai** lăm hnam Akũm păng 'ngoaih hnam Akũm.

Bōtho tōbōh lăm hnam Akũm. Tōbắt ăn lu sư tōdrong phả thai 'noh jở minh tōdrong yoch. Đĩ đăng kon bōngai kăi kơ bōh bắt tōdrong 'noh ưh kơ 'lōng wã kơ lu bōn ưh kơ pơm. Tōdrong phả thai 'nâu đēi pơm ôn lăm anih măng mu, tōdah lu 'bok bōtho ưh kơ bōtho tōbōh lẽi lu bōngai lui bōn gô tōchēng khan phả thai 'noh hăm đēch. 'Bok Pôl poma lăm Êphêsô 5:11 “lēm 'nễ pả kiở tōdrong măng mu, tōdrong noh tōdrong ưh kơ yua kơ bōn. Bōn athēi tōbắt kơ đē tōdrong yoch noh mồn.” Tōdrong 'nâu trỗ lăm tōdrong phả thai. Mưh đēi bōngai bắt bōn phả thai, lẽi lu sư gô bōh tōdrong 'noh ưh kơ trỗ păng đĩ đăng lu sư gô tōbắt ăn kơ bōn tōdrong 'noh ưh kơ trỗ mồn.

Minh 'bar tōdrong blũng a lăm tōdrong tōgũm:

1. Tōbōh tōdrong yoch phả thai (Êphêsô 5:11)
2. Tōbōh tōdrong mơnat ăn đōng pham Kră Yang Yêsu Krist ăn kơ tōdrong yoch phả thai (Êsai 53:5, Êphêsô 1:7)
3. Krao đĩ đăng bōngai năh hăm jơhngỡm 'lōng tốpăt lăm đon lui. (Hêbơơ 10:22)
4. 'Măn jơ năh, tōgũm bōngai đrỗ-nglo, bōngai đrỗ-kăn pơm kơdranh lăm hnam Akũm 'Bok Kei-Dei (Tōdrong tōbōh 12:11)
5. Bōtho lu sư gơh pơm kơdranh ăn lơ bōngai nai gah tōdrong yua kơ kio bōn kăi kơ bōwễi tōdrong arih. (Tōdrong pơđơk 31:8-9)
6. Tōgũm hnam Akũm 'Bok Kei-Dei gơh tōgũm lu bōngai đrỗ-kăn hlōi đōng tōdrong rũng rãng kơplah lu sư oẽi anăp lăm pơlễi bōn oẽi hăm tōdrong bōtho, tōgũm wã kơ lu sư bắt tōdrong arih gĩt kăi dēh. (Tōdrong pơđơk 24:10-12, Luka 10:25-37)

Pom kiở: “Tơdrong kăi, bởn athểi mớng, pòm kiở păng pòm kơdranh ăn kơ bợngai nai.” Lắg lắg dang ểi ih wă bớtho bu? Ih athểi bớtho 5 ‘nu buồi. Ih hăm ‘maih bớtho lắm pơlểi ih, bớtho ăn khủi bợngai đở-nglơ, bợngai đở-kăi ưh? Tơdah ih pòm ‘bok bớtho, ih hăm wă bớtho ăn đĩ đắg lu ‘bok bớtho nai lắm pơlểi ih ưh?

Tơdah ih wă ‘maih tợgủm lắm pơlểi ih oểi, lu sớp hla bớar ‘nâu gồ tợgủm ih hăm khủi buồi ih.

1. Tợgủm lu bợngai anắp hłôi đờng tợdrong rắng rắng ăn bợngai ‘nao pơtớp
2. 7 tợdrong tợgủm khủi tợgủm lu bợngai đở-kăi anắp
3. Lắp minh tợdrong - pòm kơdranh ăn bôl buồi, lu bu mắ ưh tim lui kơ Krắ Yang.
4. 4 nớr jet hla bớar bớtho - bớtho ‘4 nớr jet’
5. Đểi mớnat pắng jing rợngểi - pơklaih đờng rắng phắ thai.

Quét mã QR để tải xuống các bài học tiếp theo, 4 Câu hỏi Hướng dẫn dành cho lãnh đạo, video và nội dung khác tại: www.baovemamsong.org Hoặc liên hệ với chúng tôi qua email: bvmshanoi@gmail.com

Ih kăi tợgủm? Đểi anắp? Krao bợngai tợgủm: 081 511 4526

